

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

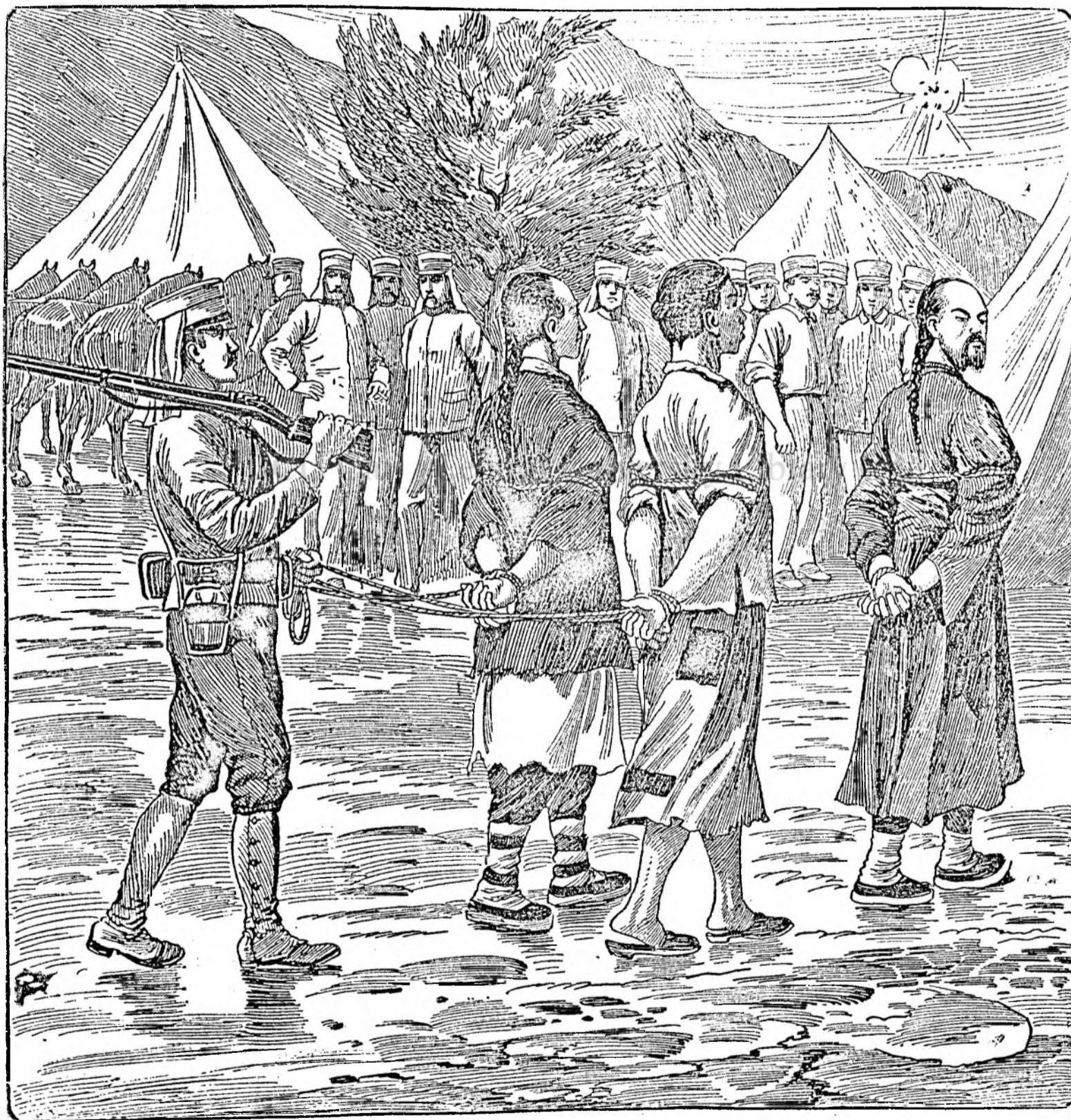
Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” Isid. Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **Biroul administrației**, (strada
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani

SPIONI PRINȘI.

În războiul dintre Ruși și Japonezi în Asia depărtată, ca de obicei în războaie, amănunțite părțile luptătoare se folosesc de spioni, ca să poată afla tainele și pregătirile taberelor dușmane. Spioni mai de obicei sunt Chinezii, cari pentru bani buni străbat în tabăra dușmană, ca precupeți, lucrători etc. trag cu urechea, bagă de seamă la mișcările, ce se fac și apoi reîntorcându-se la trimițătorii lor, îi înștiințează despre cele văzute și auzite. Să înțelege, că astfel de oameni ușor își plătesc

îndrăzneala lor cu viața, dacă sunt prinși ca spioni. În asemenea cazuri nu este iertare și spionii căzuți prinși, sunt s'au spânzurați, sau în cazul cel mai bun trimiși cu un glonț pe cealaltă lume.

Ilustrația noastră ne arată o întâmplare dela Port-Arthur. Japonezii mereu trimit spioni în cetate, ca să afle despre starea ei, dar și Stössel, comandantul viteaz al cetății, își are spionii și oamenii sei, prin cari să silește a afla ce se petrece în tabăra japoneză și prin

cari stă în legătură cu lumea rusească din afară, cu deosebire cu oastea principală din Mangiuria.

Acești trei prinși și legați sunt Chinezii, spioni de ai lui Stössel, cari aveau să ducă știri lui Kuropatkin despre starea desnădăjduită a cetății. Ei însă au fost prinși de Japonezi, legați de olaltă și trimiși cu o sentinelă la locul de perzare. Soldații privesc curioși la acești nenorociți cari pentru bani și-au pus în joc viața.

De preste săptămână.

Protestele, împotriva proiectului școlar al lui Berzeviczy s'au continuat.

*

Opoziția din dietă continuă cu agitația; Duminecă a ținut adunări în multe locuri și sunt plănuite și altele. Guvernamentalii asemenea țin conveniri.

*

S'a constatat că Japonezii au ocupat colina de 203 metri la Port-Arthur. Rușii au cercat să o reocupe, dar' n'au isbutit. Luptele la Port-Arthur continuă. În Mangiuria au fost numai ciocniri.

*

Englezii au trimis o expediție pacifică la emirul din Afganistan. — Rușii trimit oaste spre hotarele Afganistanului.

Să cetim, să învățăm!

II.

«Comoară de aur este știința
și mărgăritar de preț scump».

Acestea cuvinte sânt foarte adevărate și cuprind în sine toată bunătatea din aceasta lume, pentru-că ce-ar folosi omului de-ar dobândi lumea întreagă, dacă nu are știință, dacă nu are învățatură?

Cu soarele cel-ce încălzește suprafața globului pământesc se poate asemăna școala, pentru-că precum acela încălzește și luminează pământul, mai departe nutrește și crește plantele — astfel e și școala, ea nutrește, încălzește și luminează inimile tuturor celor, cari o cercetează.

Foarte drept este proverbul românesc care sună:

«Școala face pe omul om
Precum ulcioiul pe pomul pom.

și că:

Prin școală la lumină
Prin lumină la putere
Și prin putere la viață».

Dacă ne vom cugeta mai serios la timpurile trecute și le vom asemăna cu cele prezente, vom afla o diferență atât de mare încât ne cuprinde uimirea. Înainte de aceasta cu vre-o

câteva zăci de ani toate popoarele erau mai puțin înaintate în știință și cultură decât în prezent. Unul dintre acelea popoare, care orbeca întru întunec, a cărui mâni erau încatușate — și a cărui muncă o foloseau alții, a fost și poporul românesc. În timpurile cele mai vechi erau chiar vlădici românești, cari nu știau să cetască decât cu litere cirile, — dovadă ne este »Istoria bisericească«. — Erau bătrâni încărunțiți, cari nu și știau scrie numele. Astăzi însă vedem prunci de 7 ani, cari scriu și cetesc, — vedem bărbați țărani cetind gazete, vedem tineri țărani dând teatre și vedem coruri frumoase, pe când atunci nici idei nu aveau de aceste, pentru-că nu aveau școale și oameni cu știință.

Eată dar' ce face școala, pe care cu drept cuvânt o numesc soare, pentru-că este un soare, un soare pământesc.

A sosit deci timpul, când toată suflarea românească ar trebui să cunoască însemnătatea și binefacerile școlii, să o prețuească și să o iubească precum și-a iubit Christos biserica.

Cu toate însă că în școală tinerile mlădiță își câștigă cunoștințele de lipsă spre a putea pași în viață — totuși acelea cunoștințe nu sânt destule, ba chiar puține spre a se putea feri. Partea cea mai mare din fii poporului nostru după ce a finit cu școala, nu se mai interesează de carte, de cetit și scris, așa încât cel mult la 10 ani după isprăvirea școlii abia slovenind mai poate ceti și cu mare greutate își scrie numele, ba se află chiar și oameni, de aceia, cari au învățat gimnaziul, ear' unii au absolvat gimnaziul și dacă nu se mai ocupă cu cetitul, devin cu mult mai simpli, ca unul, carele a învățat puțin, dar' se ocupă cu cetitul și scrisul.

Știut este că toate popoarele din lume sânt lacome după știință și se nisuesc să o soarbă precum soarbe albina sucul cel dulce din floricea. Românul încă e înzestrat dela natură cu un talent și minte de tot ageră, însă durere — ne trebuie mai multă voie, ne trebuie mai mare diligență și dor de progresare.

Acest dor însă numai astfel ni-l vom putea ajunge și împlini, dacă se va stîrni în noi dorul de scris și cetit.

În curînd se vor împlini 12 ani, de când, ca un focular ce împrăstie lumină a apărut în Sibiu, marea noastră foaie »Foaia Poporului« — aceasta foaie, care e menită pentru progresarea și înaintarea scumpului nostru popor. În decursul acestui timp a făcut un pas atât de uriaș și un bine atât de mare pentru poporul nostru, încât fructele ei se ved și sânt demne de admirat pe terenul cultural.

Înainte de aceasta cu 12 ani poporul nostru avea foarte puține cunoștințe despre însemnătatea și folosul ce-l poate trage dela cetirea unei foi bune. Lățindu-se însă aceasta foaie printre poporul nostru, a început a-i cunoaște bunătatea și folosul ei, au văzut, că pe lângă mica sumă de 4 cor. la an, ei se află în posesiunea unei foi, care pe lângă, că le spune toate întâmplările și noutățile din lume, le dă îndrumări și le arată toate modalitățile cele mai ușoare de întreprinderi și ecoomii.

Dacă aceasta foaie nu va lipsi de pe masa fiecărui țeran român (știutor de carte), atunci abunaseama ne vom ajunge ținta, pentru care în continu ne luptăm, vom putea spera, că acest popor, carele a orbecat oare când în întunec, va ajunge la ținta de toți dorită. Deci dar' încheind zic: Dlor preoți și frați învățatori, îndemnați și sădiți în inima poporului nostru dorul și rîvna de cetit. — Spuneți-le, că ce mari foloase pot trage dela cetirea unei foi bune, îndemnați se aboneze »Foaia Poporului« căci aceasta foaie ne este un sprijin de tot bun pentru ajungerea scopului nostru.

Așel, la 3 Decembrie 1904.

Michail Tătar.
Învățător.

Intrunirea dietei. După cum scriu foile din Pesta, dieta se va întruni în săptămâna viitoare, Mărți, în 13 l. c. Să așteaptă mari demonstrații din partea opoziționalilor.

FOITA.

Din războiu.

Trad. după Ivan Bliznetzky.

Să nu credeți, că e lucru așa de greu a păstra liniștea și sângele rece în decursul atacului dușmanului. Am văzut soldați jucând cărți sau petrecându-și vesel în mijlocul celei mai grozave ploii de bombe, ce le arunca artileria japoneză. Dar' așa cred, că e mai greu a păstra liniștea în decursul luptei, voind să scriem vre-o scrisoare, scrisoare de dragoste, în timp ce tunurile bubuie. Eu însumi am probat aceasta, dar' degeaba. Odată am văzut următoarea întâmplare. În apropierea mea ședea în șanț patru soldați. Unul din ei scria. Acesta era știutorul de carte al companiei. Ceialalți trei stăteau împrejurul lui. Pe deasupra noastră și pe de laturi sburau granatele, spărgându-se cu mare șgomot. Unul dintre soldați zise:

— Scrie-i ceva draguț, ca să-i pătrundă la inimă...

O bombă căzu în șanț.

— Scrie-i Vandei, că dela începutul războiului 'mi-am adunat 70 de ruble și că am omorît 20 de Japonezi.

— Să nu o facem să se sparie — grăi scriitorul — să scriem numai 10.

— Nu, nu — zise de nou soldatul iadragostit — scrie douăzeci.

O nouă ploaie de granate căzu în șanț. Puterea esplodării lor a luat hârtia din mâna soldatului și o duse departe, încât soldatul trebui să fugă după ea se o apuce. Așa se fac scrisorile în războiu.

Acum un alt soldat din cei trei dădu o bucată de hârtie celui-ce scria și zise:

— Scrie eată așa: Catarina Radionoff, în satul Semionov, guvernamentul Charcov. Draga mea Catarina! Bombele zboară șuerând pe deasupra capului meu, dar' mie nu 'mi-e frică și gândul îmi stă la tine. Am fost rănit de două ori și căpitanul Frederiks a zis, că eu sânt cel mai viteaz soldat din regiment. Gândește-te la mine și eu te voi iubi în veci...

În acest moment și soldatul, care spunea ce se scrie și scriitorul rămaseră morți; o bombă îi sdrobi în o clipită.

Căpitanul Nazhivin, care a fost rănit la Motienling, scrie:

— Toți răniții noștri, cari puteau umbra au trebuit să se depărteze de pe câmpul de luptă, ear' pe cei greu răniți 'i-am lăsat în grația dușmanului. Aici s'a petrecut una din întâmplările cele mai dureroase.

Un soldat tânăr, cu numele Feodorencu, fiul bătrânului nostru sub-oficer, căzuse greu rănit pe un morman de soldați morți. Lângă el ingen nchia cărunțul său tată plângând și netezând pe obraz pe feciorul său.

— O fiul meu, șermanul meu fiu!

Soldații însă trebuiau să retireze.

Să grăbeau. Căpitanul Rezetizky chema pe bătrânul suboficer.

Să mergem, Feodorencu!

— La poruncă! Știi dle căpitan, că acesta e băiatul meu?

— Știu, Feodorencu, 'i-ați rămas burz dela el.

Proteste. Protestele împotriva proiectului lui Berzeviczy au continuat și zilele trecute.

Am amintit, că Românii din comitatul Solnoc-Dobâca au convocat o adunare de protestare. Aceasta s'a ținut în Dej, în 22 Nov. c. luând parte la ea o mare mulțime de Români. S-au ținut câteva vorbiri, dintre cari a fost de însemnătate cu deosebire vorbirea dlui Alecsandru Vaida Voevod. Adunarea a primit o adresă de protestare contra proiectului, a exprimat mulțumită arch-reilor români pentru pașii întreprinși întru apărarea scoalelor și a ales delegați pentru o eventuală conferință generală.

— Sinodul protopopesic gr. cat român din Cluj, întrunit Joi în 1 Dec. c. a primit asemenea o adresă de protestare, care se va comunica cu toate sinoadele protopopești pentru a o primi.

— Alegătorii cercului electoral Chișineu și S. Ana (com Arad) au fost convocați de mai mulți fruntași români, pe Joi, 8 Dec. c. la o adunare de protestare în Chișineu.

La stările dela noi. Agitația opoziției maghiare e în toiul ei. Ea a aranjat Duminecă în 4 Dec. c. adunări populare în multe locuri, eu deosebire în centre ungurești prezentându-se pretotindenea fruntași și deputați din opoziție și ținând vorbiri aspre împotriva guvernului. Joi s'au ținut earăș vre-o 30 de adunări și pe Duminecă, 11 Dec. c. sunt plănuite altele. Guvernamentalii încă țin întruniri de partid, arătându-și alipirea față de guvern. La o astfel de întrunire, în Győr, fiind invitat, a luat parte și Tisza ear' în Pojon a fost ministrul Hieronymi ținând amândoi vorbiri. — Caracteristica stărilor este agitația.

Războiul dintre Rusia și Japonia.

Lumea e preocupată de luptele de la Port Arthur, cari în timpul din urmă au fost priincioase armelor japoneze.

La Port-Arthur.

Lupte mari și sângeroase s'au iscat pentru ocuparea colinei, care are o înălțime de 203 m. și de aceea se și numește astfel. Atacul Japonezilor s'a început în 30 Nov. c. și a ținut mai multe zile. De mai multe ori Japonezii au fost respinși, căci Rușii se apărau cu mare vitejie, dar și-au renoit într'una atacurile, căzând batalioane întregi. În 2 Dec. seara Japonezii au cuprins în sfârșit colina și cetatea de pe ea, numită Namakoyama. Colina are însemnătate mare, căci de pe ea se poate bombarda portul și alte forturi, fiind cea mai înaltă în împrejurime. De aceea Rușii au voit să o cuprindă de nou. Sub scutul de tunuri grele infanteria a atacat în multe rânduri colina, dar' au fost respinși cu mari pierderi. Japonezii au dus tunuri grele pe colină și cu aceste bombardează vapoarele

— Să rămâi cu bine, Mihaiu — grăi bătrânul. Nu-ți fie frică, Japonezii nu vor tracta rău cu tine...

— Să mergem, se mergem, grăbia căpitanul.

Dar' bătrânul stătea nemișcat. lângă fiul său.

Gloanțele sburau pe lângă ei și fiul era îngrijat de tatăl său.

— Mergi tată, grăbește, că te va nimeri vre-un glonț.

— Rămâi cu bine, Mihaiu, noi nu ne vom mai revedea. Îți trebuie puțină apă? Aci e plosca.

Căpitanul apucă de mâncă pe bătrânul soldat și sbiera:

— Să mergem!

— Rămâi cu bine, Mihaiu!

— Să mergi cu bine tată.

Toți soldații plecară în urma căpitanului, ear' bătrânul sub-oficer repeta într'una:

— Să rămâi cu bine, Mihaiu... să rămâi cu bine, Mihaiu...

rusești din port, făcându-le mari stricăciuni. Asemenea sânt bombardate și forturile. În 7 Dec. bombele au aprins un magazin, care a explodat și a ars mai multe ore.

În urma acestor succese ale Japonezilor, se crede, că Port Arthurul e aproape de a cădea.

In Mangiuria.

În Mangiuria din cauza iernei grele nu se pot da lupte mai mari. Rușii, ca și Japonezii se așează în cortele de iarnă. Cu toate acestea se întâmplă dese ciocniri. Una din cele mai mare a fost cu generalul rus Rennenkampf Japonezii au voit să încunjure corpul de armată al generalului, dar' au fost atrași în cursă, căzând dintre ei la 1000 de inși.

DIN LUME.

Englezii și Rușii în Afganistan.

Guvernul englez a expedit din India la emirul (domnitorul) din Afganistan (țeară vecină cu India britică) o expediție constatătoare din fruntași, care are să câștige și să asigure prietenia emirului pentru Anglia. Aceasta se face împotriva Rusiei, ca și cu Tibetul, și Anglia folosește timpul de față, când Rusia e incurcată în război.

Rușii o știu aceasta și îndată-ce au aflat despre plecarea expediției engleze, guvernul rusesc a dat poruncă să plece un corp de armată din Caucaș spre hotarele Afganistanului, ca să înfrice puțin pe emir, spre a nu se arunca în brațele Angliei.

Afacerea aceasta este earăș o verigă a lanțului de dușmănie dintre Rusia și Anglia

Știri mărunte.

În Serbia a abzis ministerul Cu formarea noului minister a fost însărcinat Gruici. Noul minister va fi de direcție moderată.

Guvernul englez va trimite, în Ianuarie viitor un încredințat statornic (resident) al seu în Lassa (Tibet); pentru asigurarea lui vor fi trimiși soldați indici, sub comandă de oficeri englezi.

Inceputul și dezvoltarea meseriilor și a negoțului în Seliște.

(Urmare).

Pe la anii 1868—70 se apucă de negoț cu slănină etc. și un fecior dintr'o familiei foarte modestă, anume Ioan Răcuciu din Foltești. Acesta prin dibăcia-i cunoscută a făcut cu negoțul o avere foarte însemnată; îl putem numi al doilea neguțător și capitalist din Seliște.

Tot cam pe la anii sus numiți, își vând tirlele de oi și stavele de cai Iordachie Roșca și Stan Steflă și cu capitalul lor însemnat deschid bolte frumoase și bine asortate. La anul 1872 Adolf Venrich din Sibiu a deschis farmacia (spiteria) în Seliște. Medic aveam pe atunci pe dl Dr. I. Pascu, (tot atunci s'a stabilit în Seliște și judecătoria și pretura și toți funcționarii erau Români). Pe la anii 1860-80 era un neguțător anume Ioan Mirtin, care făcea negoț cu cioane de tuciu și cu ploști de lemn aduse dela Reghinul-săs., ploștile se vindeau mai cu seamă la oamennii, cari plecau în țeară la oi.

De la anul 1865 încoace economia oilor a început a da tot înapoi. Mulți oameni își vindeau vitele și se apucau de negoț. Să înțelege de sine, că neputând ținea toți negoțul în Seliște, au început a se duce și a deschide negoț pe la sate (pela câmp) așa că azi neguțătorii din Seliște, Poiana, Rod, Tilișca, Galeș, Vale, Sbiel etc. se găsesc pe sate până pe la Făgăraș, Nocrichiu, Sighișoara, Alba Iulia, Deva și Petroșeni. Amintesc dintre Selișteni pe cei mai vechi și mai fruntași (pe cari îi știu)

Dumitru Lăcaci și socrul seu, boltaș în Petroșeni, Teodor Mocan în Cut, Nicolae Răcuciu în Vingard, Ioan Sărbu, în Boz, Ioan Domnariu în Ludoș, Ioan Grecu în Porumbacul-de-jos, Oprea Mosora în Topârcea, și alți mulți; toate mărfurile trebuicioase în acestea zeci de prăvălii se duc de obicei din Seliște, dela P. I. Comșa.

(Va urma).

Nicolae Moisin.

O adunari învățătoarești.

In Ateș.

Desp. Medinș-Ibașfalău.

(Urmare și fine.)

I.

A doua disertațiune rostită de învățătorul Ioan Mihu, din Șoala, cu titlul: »Superbia din punct de vedere educativ« a avut următorul cuprins:

Scopul educațiunii este ca să crească oameni. Prin educațiune omul devine un lucru de artă, pentru ce și învățătorul trebuie să fie adevărat artist. Insușirilor nobile se li-se dea hrană dezvoltătoare, ear' pe cele rele se le stîrpească din rădăcină. Una din acestea însușiri este superbia. Aceasta este mai mult boala femeilor și dă naștere mai multor viții omenesti. Intre acestea se însiră în primul loc nerecunoștința, apoi luxul. Câte mame își lasă pruncii lipsiți chiar și de hrană, pentru-ca ele se poată străluci în haine splendide? Ca remediu contra superbiei se recomandă:

1. Să nu folosim cătră pruncii nostri espresiuni ca scumpule, ingerașule etc.

2. Să nu ne prea măgulim pruncul cu laude.

3. Să deprindem copiii cu curățenia, dar' să nu-i ducem de mici în fața oglinzii.

4. Să nu lăsăm ca băeții să se producă des cu cantul, declamarea etc.

5. Să alegem cu băgare de seamă chipurile și bucățile de cetire, care ajung în mâna copiilor și

6. Să ne folosim mai pe sus de toate în educațiune: Verba volant, exempla trahunt.

Amândouă disertațiunile au fost considerate de foarte bune cu unica observare, că a dlui Mihu nu e populară și se decide, ca de altă-dată orice temă pedagogică să fie scrisă și cetită în termeni populari, bineștiind, că fiind și popor de față, numai așa poate și el ceva pricepe, ear' acestea disertațiuni urmăresc un îndoit scop.

La încasarea taxelor s'a constatat o nepăsare generală, ear' aceasta se bazează pe faptul regretabil, că vechiul cassar, învățătorul din Moardăș, dl Corneliu Banciu, de mai mulți ani nu s'a prezentat la adunări, ear' soartea contribuțiilor vechi nu se poate ști. Cei prezenți au declarat încă, că până-când neorînduelile de felul acesta din sinul reuniunii nu se reduc la stări normale, nu vor mai contribui cu nici un ban. S'a mai decis încă, că locul viitoare adunări să fie Ibașfalău și că pe viitor cele două ședirțe să se împartă așa, că toamna să ne concentrăm pe sate, ear' primăvara în unul din cele două centre ale noastre, Mediaș ori Ibașfalău, după puțință totdeauna la Dumineca-Floriilor.

Acestea premise, au urmat propuneri cari fiind de un interes general le public așa precum urmează.

Cea dintâiu, care s'a primit cu aclamațiune a fost prezentată astfel:

De un timp incoace se observă în concursurile publicate pentru stațiunile învățătoresci, că se pun în concurs din partea comitetelor parohiale unele condițiuni la cari competenți nu se pot obliga. Așa d. e. se pune în concurs, că alesul să se priceapă la conducerea corului, să se priceapă la cultivarea practică a pomăritului, să fie cântăreț de primul grad, având și cunoștințe musicale, să fie bine deprins, mai departe, în cunoștința limbei române și maghiare și să aibă calificațiunea prescrisă de lege.

Să știe, că nici un preparand absolut nu poate avea mai puține pregătiri ca 4 clase gimnasiale. Și de cumva n'a cercetat atare institut public, în înțelesul legii a trebuit să se supună unui examen de primire, care ecuivalează cu 4 clase gimnasiale. De aici diploma tuturor absolvenților este egală întru toate, fără privire la pregătirile anterioare, de oare-ce în direcția aceasta trebuie să corespundă și institutele noastre pedagogice.

Să mai pune în concurs, că cei necăsătoriți vor fi preferiți, până-când în ziarele noastre se publică orbis că concurentul să fie june, adecă necăsătorit. Aceasta însă constituie în sine, cea mai crasă umilire a statului învățătoresc și e menită ca să ne facă mai mult de batjocură pe noi, cât și institutele ce le-am absolvat, înaintea străinilor, pentru aceasta e necesară întrevinerea noastră la comitetul central din Blaj, ca acesta să insiste pe lângă Preaven. consistor, să binevoască preagrațios a nu mai permite susceperea în concurs a unor condițiuni, ce sunt afară de lege și prin ce se detrage din vază și onoarea învățătorimei, ear' de altă parte își au de urmare certe și neînțelegeri în parohie. —

Învățătorul Isidor Dopp propune, că de altă-dată, să se aleagă o temă practică de propus comună pentru toți învățătorii, ear' predarea ei să se facă din partea aceluia, care va eși din tragerea la sorti,

Aceasta propunere nu s'a primit. S'a zis adecă, că băieții nostri dela sate sunt fricoși și astfel foarte ușor se întemplă să se peardă, într'atâția domni, prezența de spirit, — Ne-am modernizat noi, a zis dl Dopp, să modernisăm și poporul, și apoi chiar aicea și în felul acesta se vede destoinicia ori cărui docente. — Zadarnic.

Tot astfel și tot cam din așa motive, a căzut și celelalte propuneri de interes comun ale aceluiași propunător.

S'a exprimat adecă dorința, ca din acest despărțământ să se înceapă o lucrare în direcția aceea, că după-cum alți învățători de altă naționalitate așa și noi să începem lucrarea unui protocol spețial împărțit pe zile și pe ceasuri, pentru materia de propus în școlile elementare cu șase despărțăminte și cu un singur învățător, ca astfel să se facă uniformitatea în toate școlile noastre. A căzut!..

S'a constatat apoi, că statutele reuniunii sunt foarte mance și că o

străreformare grabnică e de dorit și credem, că aceasta lacună nu preste multă vreme se va și întregi.

După acestea președintele Gavrilă Bozoșan închide ședința aproape seara. Era și vremea, căci masa comună era de mult gătită. Am și ospetat minuat. Dl Mihailă Tatar cu spectata d-sale soție și-au dat toată silința să și mulțumească oaspeții, cee-ce pe deplin a și succes. În special doamna a dovedit, că e o bună și harnică econoamă.

N'au lipsit nici toastele. S'a tostat pentru prea on. domni protopopi Ioan Moldovan și Georgiu Simu, cari ca doi lucefări lucesc în fruntea acestor două protopopiate: Mediaș și Ibașfalău. S'a mai tostat pentru președinte, pentru sexul frumos, pentru preoții prezenți, pentru învățătorul Dop ș. a.

De încheiere amintesc încă și faptul, că învățătorii peste tot se simțesc rău atinși prin articolii de fond, ce »Unirea« ii publică de câțeva vreme sub titlala: »Cestiuni scolare«. Acești articoli fac un rău foarte mare preoțimii și învățătorimii noastre, ațâțându-i pe unii asupra altora și slăbind astfel sfânta legătură dintre preot și învățător.

Târnăveanul.

II.

În Chișfalău.

Nov. c.

Despărțământul »Alba-Iulia al reuniunii învățătorilor români aparținători reuniunii învățătorilor rom. g. cat., de Alba-Iulia și Făgăraș« și-a ținut adunarea de toamnă în Chișfalău în 24 Nov. n. a. c. și a purces în următorul mod:

Toți prezenții iau parte la sf. liturghie. Domnul președinte în persoana dlui Ioan Pampu, inv. în Alba-Iulia, după eșirea din sf. biserică, în edificiul școlar prin o vorbire frumoasă declară ședința de deschisă.

Dl inv. din loc G. Totoian ține prelegere practică cu cl. V. din »Istoria naturală« despre »Leu«. Îndestulire din partea tutora.

Cetirea apelului nominal din partea dlui notar în persoana dlui inv. din Galda-inferioară G. Spătacean; aflându-se prezenți toți membrii afară de dl inv. din Bărbant, și din Galda-de-sus. Toți învățătorii s'au aflat fericiți având onoare a primi în mijlocul lor pe locțiitorul inspectorului regesc spect. domn Barcsai, m. on. domn protopop, S. Micu, on. domn preotul local Achim Totoian și un număr frumos de popor din Chișfalău.

Cetirea și verificarea procesului verbal din adunarea precedentă.

Încasarea taxelor noi dela toți membrii prezenți.

Dl cassar raportează despre starea casei exprimându-și bucuria, că dela puținii membri ce formează tractul Alba-Iuliei a putut să subștearnă comitetului central până la 600 cor., în decursul anilor dela înființare.

Dl bibliotecar raportează despre starea bibliotecii, spune că nu s'a făcut dela adunarea precedentă nici o schimbare.

D-nii Ioan Pampu, inv. în Alba-Iulia și Alexandru Hornariu inv. în Oieșdea își cetesc disertațiunile; pe lângă clasificarea de foarte bune li se dă și mulțumită protocolară. La finea disertațiunilor rostesc câte o vorbire pătunzătoare spect domn Barcsai și on. domn protopop S. Micu, despre chemarea învățătorilor și despre însemnătatea școlilor populare.

Designarea locului unde să se țină adunarea de primăvară: s'a designat Alba-Iulia.

Disertante se însinuă dl inv. din Alba-Iulia N. Dușia.

Cu o vorbire scurtă cuprinzătoare de multe mulțumite sincere tuturor celor prezenți, dl președinte declară ședința de închisă.

După închiderea ședinței toți prezenții iau parte la banchetul dat din partea dlui inv. local la locuința proprie, unde s'au ținut toate în onoarea celor trei vrednice persoane, cari au asistat atât în decursul ședinței cât și în decursul mesei, în mijlocul învățătorilor și din partea acelora în onoarea învățătorilor.

Un part.

Sfințire de biserică.

Marginea-Câmpiei, Nov. c.

În ziua de sfinții Archangheli Mihail și Gavriil a. c., s'a sfințit biserică gr. cat din filia Vermeș (comit. Bistrița-Năsăud) — după-cum s'au publicat și prin foi. Actul sfințirii a fost îndeplinit de câtră șese preoți, în frunte cu vrednicul protopop al Bistriței, dl Gerasim Domide.

Popor a fost mult adunat din multe părți; inteligență însă a fost puțină deș ar fi trebuit ca să fie cât de bine reprezentată inteligența română acolo, unde ai nostri sunt așa de puțini... între străini.

Da, căci abia sunt câteva familii, și acestia mai toți sunt servitori pe la Sași; dar' cu toată sărăcia lor și-a făcut o bisericuță, destul de frumoasă și drăguță.

Sașii s'au purtat bine față de Români, căci au fost mulți la sfințire, precum și preotul lor îmbrăcat în ornate bisericesti după a lor datină. Musica pompierilor din loc — firește a Sașilor — a făcut onorurile inteligenței române. Judele comunal — sas — a cumpărat un apostoler frumos pe seama sus numitei biserici și a mai dăruit și bani. Cu toată purtarea Sașilor prevenitoare și binevoitoare față de Români, totuși s'au putut observa și oarecare răutate cu atât mai vârtos, că preotul lor a lipsit dela banchet, deși a promis, că va merge.

Mult a ostenit și administratorul filiei-Vermeș, Sev. Groze, zelosul preot al Herinei, până-când a văzut împlinită aceasta dorință a poporenilor sei, pentru-ce laude i-se cuvine cu atât mai vîrtos, că deși este tinăr, deși nu e de mult preot, cu toate acestea asta e a doua biserică edificată în decursul preoției sale, și în ambele locuri între împrejurări nu prea favorabile.

Brav s'au purtat d-nele preotese din Herina și Șimotelnic, purtând frumosul port străbun, deși ar fi de dorit, ca acel port să nu fie cu nimic corcit, ci să fie așa precum l-au purtat străbunele noastre, numai din material de casă.

Românii din Vermeș au săvîrșit un lucru din cele mai frumoase, făcându-și biserică; așa ar trebui să facă toți ai nostri, să iee es. dela Vermeșenii cei săraci, cari au făcut tot posibilul numai ca să-și vadă dorul împlinit și D-zeu le-a ajutat, căci este bun și îndurat și ajută pe cei-ce-și dau silința.

Maria din Câmpie.

PARTEA ECONOMICĂ.

POMĂRITUL.

(Sfaturi în formă de dialog).

De **Iustin Sohorca**, inv.

(Urmare și fine).

F.: Toate lucrurile aceste sunt frumoase și folositoare în adevăr, dar' după-cum ved eu la o pomărie este lucru multșor, deși nu așa greu.

G.: Ar fi mult, dacă ai lucra numai în un anotimp. Dar' lucrurile pomăriei se fac pe rând. În tot anotimpul și în toată luna e câte ceva lucru deosebit.

F.: Nu ai fi bun, bade George, să-mi spui lucrările toate, împărțite după luni ca să 'mi-le însemn?

G.: Bucuros Filipe. Să începem întâiu cu lucrările ce sunt a se face la

a) Pomii tineri.

Februarie. Să poate începe la săditul pomilor. Să altoiește în casă. Să strâng mlădițele nobile pentru altoirea de primăvară.

Martie. Grădina de pomi să sapă și să face séménarea de primăvară.

Aprilie. Asemenea să sapă și straturile să plivesc. Să începe timpul altoitului.

Maiu. Straturile cu păreți să plivesc și să udă. Altoirea continuă. Să începe ocuțarea de primăvară.

Iunie. Grădina de pomi să curățeste, straturile să plivesc și să udă dimineța înainte de-a răsări soarele sau seara după apunerea soarelui. Legăturile altoilor tineri să slăbesc, dar' nu să delătură de tot.

Iulie. Straturile cu pomi trebuie săpate și udăte.

August. Sîmburii poamelor folosite trebuie adunate și păstrate până la séménarea de toamnă. Să începe ocularea de vară. În jurul altoilor tineri să sapă și dacă e lipsă să gunoiesc.

Septembrie. Trebuie făcute gropițele pentru transplantarea de toamnă. Să mai poate ocula.

Octombrie. Să face séménarea de toamnă.

Noembrie. Să face transplantarea altoilor de toamnă.

Decembrie. Să fac gropile pentru transplantarea de primăvară.

b) La pomii bătrâni.

Ianuarie. Să adună zăpadă în jurul pomilor, ca să întârzie cu înflorirea, prin aceasta să asigure în contra eventualelor înghețuri de primăvară.

Februarie. Să adună ouțele de omide de pe pomi și să ard.

Maiu. Omidele ce mai sunt să afumă cu pucioasă ca astfel să peară. Tot acum să nimicesc cărăbușii (gândacii) de Maiu.

August. Pomii cari sînt prea încreați să sprijinesc și rărim poamele de pe ei, ca să se poată coace bine. Poamele coapte să strîng și să uscă.

Septembrie. Încep a să coace poamele; ele trebuie culese cu mîna,

Octombrie. Urmează culegerea poamelor.

Noembrie. Să curățesc pomii pe timp moale de toate crengile uscate.

Decembrie. Urmează curățirea pomilor de coaja uscată, de muschiu și de alte necurățenii. În jurul pomilor din pămînt slab, să sapă și să presară gunoiu putred.

F.: Mă spăriam la început, că lucrul pomăriei îmi va răpi tot timpul, așa încât altceva nu voiu putea lucra. Acum ved, că frica mea nu a fost întemeiată.

G.: Dar' ști d-ta zicătoarea Romînului, că „Ochii te spărie, ear' mînile te bucură“.

Nici-odată nu e bine să te spării de lucru, fie cât de mult și cât de greu, și cu curaj și cu stăruință să te apuci de el și să nu-l lași din pîlmi până e isprăvit.

F.: Îți mulțumesc frumos bade George de toate învățăturile ce 'mi-le-ai dat. Nici odată nu vei avea vr'un om mai recunoscător, ca mine. Dacă D-zeu îmi va ajuta și îmi voiu putea face pomărie după sfaturile ce 'mi-ai dat, d-tale o să-mi mulțumesc fericierea mea.

G.: Ba nu Filipe, mai întâiu ai să mulțumesti lui D-zeu pentru-că ți-a luminat mintea, a doua-oară ai să mulțumesti dlui învățător pentru-că dela el am învățat și eu ceea-ce 'ți-am spus d-tale. Eu sînt mulțumit cu atîta, că exemplul meu e urmat de un om harnic și voiu fi fericit când omul acela să va nisui a mai capacita barem pe unul și tot așa din unu la altul lucrul acest frumos va prinde rēdăcini.

F.: Din toate puterile mele voiu nisui a mai căștiga oameni, cari să-și facă pomărie!

Acum D-zeu să ne stea în ajutor, ca să putem duce la bun sfîrșit ceea-ce vom începe.

D-zeu își ajute, și să-ți dea puteri și vicață îndelungată.

G.: Și d-tale Filipe să-ți ajute cel de sus. Sînt bucuros ori-cînd să-ți mai spun ceea-ce voiu ști.

F.: Știu, că ești un om de bună treabă și la d-ta voiu veni după sfaturi, ca la un bun părinte. D-zeu își ajute!

G.: Să ai tot binele, Filipe.

Din istoria animalelor de casă.

(Urmare).

III. Pisica sau mîța de casă să trage dela cea sălbatică, care până astăzi să mai află prin unele păduri. Ea s'a îmblînzit pentru folosul, ce aduce omului întru stărpirea șoarecilor. Pisica încă e cunoscută omului din timpurile cele mai vechi.

Cănele și pisica sînt dușmani de moarte. Imprejurarea aceasta vine de acolo, că la crearea animalelor atît cănele cît și pisica au căpătat drepturi egali. Dar' pisica cea mai viclană a răpit scrisoarea dela căne și a fugit cu ea acasă. Astfel a abținut ea dreptul de a șede în casă, ear' cănele afară.

Într'o țeară departe, de preste mare, să zice, că a scăpat odată un băiat din naufragiu cu o pisică în brațe cu care ajungînd la domnitorul acelei țeri, unde nu erau cunoscute astfel de animale și lăsîndu-o după șoareci, de cari erau foarte mulți, acelaia într'atîta 'i-a plăcut de noul-oaspe, încât nu 'l-a mai lăsat dela sine, ridicînd pe băiat la mare boier, ear' pentru stărpirea șoarecilor importînd pisicele de lipsă, de prin țările, unde să aflau într'un număr mai mare.

IV. Vitele cornute. Deși unii istorici susțin, că cănele a trebuit să fie cel dintăiu animal de casă al omului, totuși să crede. că vitele cornute au trebuit să fie mai întâiu cunoscute. Aceasta se poate crede cu atît mai vîrtos, cu cît timp îndelungat omul nu cunoștea cultura bucatelor, ci să nutrea numai cu carnea și laptele vitelor, ear' cu pieile lor să îmbrăca.

Unele popoare din Europa au venit și s'au așezat aici aproape numai ca popoarele nomade însoțite de tur-

VESELIA.

— Foia glumeață a »Foi Poporului«. —

In școală.

Un învățător în școală
Sunetul »i« propunea
La copiii cei mici,
Cînd pățiră o belea.
Luându-se după modă,
Zisă și noua metodă
Aname: desvoltătoare,
Nu pe comunicătoare.
Întrebă acum pe dinșii
Ca sunetul să-l găsească,
In o vorbă oare-care
La 'nceput să 'l nimerească.
— Zi tu Petre?

— »Zic: icoană«.

— Foarte bine!
Și tu Ană?!

— Cu »i« la 'nceput... »Isuse«.

— Foarte bine zici: »Isuse«.

Spune Ghiță tu, fâlos!

— Și eu zic, mă rog... »I... jos«.

Feneșul-său.

Chitmu.

Purceluș fără alunecuș.

Să duce odată un Țigan la un cumătru al său, Român, și cum să întâmplă că nimeri tocmai cînd acela frigea un purcel.

Dă Țiganul »bună ziua« ca de obicei, îl poștește Romînul să șază și să pune cioara drept în fața cuptorului, căutînd galeș la purcelul care să frigea sfărîind și răspîndea un miros de-'i lăsa gura Țiganului apă. Cioara flămîndă foc, nu se mai putu stăpîni dela o vreme și numai ce zice într'un rînd:

— Că frumușel purceluș și bine-'i fript, cumetre. Hi!... Cum havem să-'l mai mîncăm acuși!...

— De mîncat, 'l-om mîncă noi, nenișorule, dar' nu cu toții, răspuse Romînul.

Țiganul, făcîndu-se a nu înțelege zise:

— Da dumneata unde-'i hi?...

Romînul tăcu, dar' gîndi în sine: Las' că 'ți-o fac eu, ciorogladină! De aceștia 'mi-ai fost? 'Și-'și căută apoi de treabă. După-ce fripse purcelul bine, eși cu el în tindă și acolo ascunse jumătate din el. Luă apoi o opincă, îi tăie creștii de pe margine și ungîndu-o cu

niște untură o puse în locul jumătății ascunse. Luă apoi două oale, una cu vin roșu pentru dînsul și alta cu zamă de sfele murate, pentru Țigan, și veni cu ele în casă.

Să puseră la masă. Romînul cu ai sei mîncară și beură vin, ear' bietul Țigan întindea din opincă de-'și făcu capul numai cocoare de pocnituri, ce tot dădea într'un părete dela spate.

— Nu merge, nu? întrebă Romînul pe Țigan, abea stăpînindu-'și rîsul. Mai ia, cumetre, din cel vin, doar' o luneca mîncarea.

După-ce să ospetară bine, Romînul întrebă din nou pe Țigan:

— Ei cumetre, cum ți-s'a părut masa?

— De... la purceluș nu prea era halu-necuș; vinul, de roș era el roș, dar' îmi pare că era borș... —

Mărunțișuri.

— **O întrebare.** Ce deosebire este între lună și dare? — Luna crește și scade, iar dare numai tot crește.

mele lor de vite, cu cari la început se așezau mai cu seama în apropierea rîurilor și pe unde aflau pășuni mai bune și mai îmbelșugate. Acest mod de viețuire îl mai țin până astăzi popoarele necivilizate.

Din timpurile cele mai vechi, vitele au fost ținute în cînste mare, parte pentru-că se nutreau oamenii ele, parte pentru-că se puteau întrebuița și la lucrarea pământului. Până nu erau cunoscuți banii, ca mijloc de schimb, ba chiar și astăzi încă avuția unui om se mai numără de multe ori și după numărul și soiul vitelor, ce le are în economia sa.

În timpurile trecute puneau oamenii preț mai mult preț pe numărul, cât pe soiul vitelor, astăzi însă toate s'au schimbat și oamenii pun mai mult preț pe soi, decât pe număr.

În Europa sînt cunoscute trei speții mai însemnate de vite și anume: vitele roșii cu trupul gras și coarnele subțiri și scurte, vitele dela șes, cu trupul, picioarele și coarnele mai lungi și vitele dela munte (mocănești) cu trupul, picioarele și coarnele scurte și groase.

V. Calul. După vitele cornute urmează calul, care în Asia a fost îmblânzit în starea lui sălbatică, unde până astăzi mai trăiește astfel în herghelii mari, sub conducerea la câte un armăsar mai curajos, dintre ei. În iernile mai grele, caii sălbatici răcăie cu copitele zăpada de pe câmpiile întinse și scormonesc câte puțină ierbară veștedă și uscată, cu care își alină foamea până dă primăvara cu pășune mai îmbelșugată.

În Europa răsăriteană caii au început a fi cunoscuți mai deaproape cu ocaziunea năvălirii Hunilor, cari mâncau, ședeau, ba și durmiau de multe ori călare, ear' în Europa apuseană caii au început a fi lășiți din Anglia, unde au fost importați din Arabia, după-cum am zis și la început.

Între popoarele, cari până astăzi au o deosebită plăcere pentru ținerea și creșterea cailor se numără Mongolii și Tătarii. Aceștia din copilăria cea mai fragedă, când abia pot umbla bine

pe picioare și învață a ședeă călare. De aceea picioarele lor cresc în deobște strîmbe și pe jos umblă foarte a nevoie, pe când călare simt cea mai mare plăcere. Până astăzi mai sînt ținuturi întregi prin Asia centrală, unde Mongolii și Tătarii se nutresc bucuroși cu lapte de iepe, ear' carnea de cal o mănâncă cu multă plăcere. De altfel și în orașele mai mari din Europa locuitorii mai săraci, care nu-și pot cumpăra carne de vită, se nutresc cu carne de cal.

Caii se împart în două soiuri mai însemnate: soiul arabic, dela care se trage și cel englez și soiul mongolic, dela care se trag caii mai mărunți din părțile răsăritene ale Europei. Prin încrucișarea acestor două soiuri s'au născut apoi alte speții, cari se deosebesc după ținuturi țeri și climă.

Alergările de cai erau cunoscute și vechilor Greci și Romani, dela cari apoi au trecut cu încetul și la Germani și Englezi, dar' până înainte de aceasta cu două sute de ani, nu erau cunoscute alergările publice de azi, pentru cari se pun premii și se fac rătășaguri de zeci de mii de florini.

(Va urma.)

Rolul familiei în educațiune și scăderile ei la țeranii nostri.

— Disertație cetită în conf. inv. din cercul Sighișoara — Cohalm, ținută în Daneș. —
De G. Malcan, inv.

(Urmare și fine)

Așa se întemplă că copiii ieșiți de sub mîna ta, rămân numai sub stăpînirea părinților... apoi halal de creșterea ce le-o dau drept continuare la a ta. Cu cartea se nu-i mai vază că au treabă, se fi învățat cât timp au fost la școală...

De voești să-i mai aduni vre-un ceas două cândva, 'ți-ai găsit-o »Da ce mai are cu feciorii nostri, — n'are destui de ei mici să-i învețe, pe ceștia să-i fi învățat ce o fost de învățat când o fost vremea, nu acum când trebuie să joace în joc și să meargă în șezetoare ca tinerii... dă-o la naiba carte«.

Lui Christos să-l restignească
Pe noi să na mîntuiească.
Și Pilat s'o n'măniat
La mînuri s'o suflecat,
Pălmi preste obraz i-o dat,
Cu sulța l-au străpuns
Sînge și apă au curs.
De milă și de bănat
Soarele s'a întunecat.
Luna s'o îmbrăcat în sînge
Stelele începură plînge.
Grăia Jidovii cu toți:
Răstigniți-l pe Christos!
Că de nu li răstigni
Nouă împărat nu ni fi!
Trecem la Palestina
Unde a strălucit lumina,
Cel-ce da lumii vieață
Il purta fecioara 'n brațe.
Fecior si cu maică
Plecând fără taică.

Așa, flăcăiașii nostri capetă curaj și vezi că încet, încet te părăsesc... Eacă că familia e în stare a strica și ceea-ce ar drege 10 școli, nu unia...

Cerci în multe casuri a da sfat azi unora mîne altora din părinți, cum ar trebui să te ajute și ei acasă la creșterea copiilor, crezînd astfel să-ți faci datoria, pentru-ce mulți îți scoate ochii, că învățătorul nu se apropie de familia elevilor... Ei! dar' 'ți-ai găsit popa. »ce d-ta vrei să-ți-l înveț eu, da învață-l, că doar' de aceea iai sutele« — altul zice: »mie nu-mi mai tot cînta ce am să fac, eu îi dau de mîncare și haine. D-ta vezi-ți de el, regulează-l, de nu vrea de voe bună dă-i cu joarda, se cunosc și eu ceva după banii ce 'ți-i dau«.

Alții însă își spun: »eu nu-ți plătesc ca să-mi pedepsești băiatu, învață-l acolo se scrie și se cetească ceva, că doar' n'o se-l fac popă ori dascal, că destu-i sînteți d-voastră pe capul nostru... Între astfel de împrejurări îți faci cruce, neștiind cum s'o mai nimeresti cu așa oameni!... Ear' când totuși găsești câte un părinte, care te înțelege și îți primește sfaturile ce i-le dai și vezi că în adevăr înțelegîndu-se învățătorii cu familia poate face bun spor, îți crește inima de bucurie și oftezi, că oare pentru-ce nu face D-zeu o minune să lumineze capul atîtor hăbăuci, ca să-ți poți împlini și cu bun succes chiemarea ta.

Dator ești tu să muncești în aceea direcțiune, dar' în împrejurările de azi 'ți-e cu neputință. Rēul se întinde dela unul la altul peste tot locul azi, fie săraci fie bogați — tu le ești spine în ochi — și numai pentru modul acela rău de plătire de repartiție. De voe bună nu-ți plătesc, aduți esecuție, apoi ținete băete la blăstēmuri ca »aibă parte se dea doftorului banii, ce-i scoate dela noi prin esecuție« ș. a.

Să fii tu picat din cer și pe plac nu le poți face până-cînd nu se va face altă regulă și cu salarisarea ta!

Tot în tine isbesc toți, mai marii cu porunci cerînd tot mai mult și mai multă muncă și osteneală, ear' cestealalți făr' a judeca ce răspundere ai tu, te blastēmă că-ți plătesc prea mult, că ei se tot dea la toți, ear' lor se nu le mai dea nimeni. Și cînd colo tu, cu multul lor stai să mori de foame.

Cugetă acum dacă toate aceste și încă câte alte lucruri necuviincioase le aud copii dela părinți și-i privesc cum se poartă ei, și te povestesc în familie lor, cum s'ar putea să crească din asemenea copii, oameni cari la timp se fie vrednici conducători ai comunei și buni capi de familie, ba aceia cum vor avea și învățătură, vor fi și mai ascuțiți în a tăia și a nu le fi pe plac nimic ce le vine înainte și această numai și numai din cauza creșterii rele în familie, că nu s'a sădit cu temeu în inima lor sentimentele nobile, cari sînt basa caracterului religios moral.

Așa cred că din cele spuse până aci a putut afla ori-cine de o parte rolul ce-l are familia în educațiunea copiilor; ear' de pe altă parte, a putut vedea și scăderile ce se află la familiile țeranilor nostri în educațiunea copiilor...

— *Pe uliță.* Un trecător (cătră un biet muncitor, care curăță zăpada cu lopata) Ce capeți dacă muncești o zi întreagă?

Muncitorul. Niște dureri de șele, domnule,

Flămînd. Cerșitorul. Cinstiți mă cu ceva; sunt așa de flămînd!

Cucoana. De ce nu muncesti?

Cerșitorul. Am încercat, dar dacă muncesc sunt și mai flămînd.

Nici așa, nici așa. Tîndală: Măi Păcală de ce trage clopotele?

Păcală: De frînghie;

Tîndală: Nuașa, bre. Pentru-cele trage?

Păcală: Pentru-ca să sune.

(Din »Posnașul« pe 1905.)

Colinde.

La grădina raiului
La pomu iudemului,
Ce veste s'o întemplat:
Cruciță nouă de brad,

De cumva altcineva ar ști și mai mult în această chestiune, nu e oprit a ne face cunoscut, pentru-că eu, se nu creadă nimeni că doar' mă țin că am spus tot, ori-ce am spus trebuie să fie pe placul tuturor — ci din contră am voit și am fost însărcinat, că după ale mele vederi să aduc pe tapet aceasta chestiune.

Cari sunt scăderile

cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor?

Lucrare cetită în conferența preotească din Orăștie, de preotul N. Todea din Almașul-mic.

(Urmare.)

Eată pentru-ce am zis și accentuez, că beția este izvorul aproape al tuturor scăderilor, ba mai mult, beția este »biciul lui D-zeu« peste omenime.

Și dacă am observa, cumcă beția grasează numai între oameni crescuți în vârstă, par'că nu ne-am îngrozit așa tare, când însă și oameni tineri, copii așa zicând se îmbată și se indeletnicesc cu beutura: atunci groaza ne cuprinde de viitorul omenimei, știind mai ales efectul desastros, ce-l exercită beutura asupra organismului omenesc.

În legătură cu aceasta scădere voi aminti și pe a doua, »fumatul« ori »pipatul«, așa zicând inherentă cele dintâiu. Cât s'a depărtat omenimea dela traiul potrivit naturei, prin întrebuițarea astorfel de bazaconii, cari absolut nici un bine nu aduc, că numai vieță grea și deranjare în sănătate!

Ați văzut d-voastră copii chiar sub 10 ani, cari cu emfază își scot tăbacul din busumar, sucind la țigarete și fumând, dându-și astfel aerul de oameni mari, de oameni crescuți. Ba trebuie să constat, că sunt unele locuri, unde aproape fiecare om tânăr de gen bărbătesc este înarmat cu câte o pipă, în care censemă prin ardere atâta tăbac încât întrece greutatea corpului său.

Obiceiu rău acesta, căci precum beția, așa și fumatul inveninează corpul omenesc, face pe om iritacios și rău, produce boale și derangeri, cari numai atunci trec, când și corpul înceată de-a mai funcționa.

Aceste două scăderi, duc și la a treia scădere, care începând a se practica din frageda copilărie, devine în urmă scădere dintre cele mai mari. Este vorba de obiceiul de-a însuși pe cale necinstită ceea-ce este a altuia, adică de »furtisag«.

Pentru satisfacerea patimei beției și fumatului, este de lipsă procurarea materialului necesar. Cei mai mulți, neavând mijloacele necesare, s'an apoi avându-lă, dar' crezând că mai ușor le vine ale procura cu mijloacele altuia, să dedau a fura una-alta, pe cari le valorisează, ear, pe prețul dobândit își câștigă apoi materialul trebuincios la satisfacerea patimei beției și fumatului.

Copiii mai ales aproape numai pe calea aceasta ajung la paralele necesare. Eată deci păcatul de afară să încuibază în micul copil, pe care păcat practisându-l se face în urmă hoț ordinar, stricacios societății.

Altă scădere ce grasează în mod înspăimântător între oameni este: »imoralitatea« s'au păcatele lumești. Lumea s'a datat a trece oarecum la ordinea zilei peste astfel de păcate, fiind ele rușinoase, și ca atari asupra lor puțin se vorbește. Dacă voești însă să se vindece o rană, prin acee că o lași neingrijită, nici-când nu vei dobândi sanare, ci numai atunci dacă folosești medicina necesară. A

vorbi doar' și despre aceasta scădere ne este datorința, pentru că greu și urit păcat este acesta.

Causa imoralității este, afirm cu beția și fumatul, ca atare deci imoralitatea este mai mult rezultatul sau efectul celor dintâiu. Un corp iritat de alcool și nicotină, totdeauna va cădea mai ușor în păcatul imoralității, decât corpul neinfecat de aceste substanțe otrăvicioase. Pentru-ca acest păcat se înceteze, ar trebui să înceteze mai întâiu beutura și fumatul, cu drept cuvânt să poate aplica aci cuvântul latin: »tolle causam«, și atunci va înceta mai curând și efectul.

Altă scădere ce se întinde cu o cangrenă incupabilă este: »concubinatul«. O scădere hidoasă aceasta, care grasează chiar și în pătura inteligentă a omenimei, mai ales la alte confesiuni, dar' și la noi. Tot omul de sentiment curat va trebui să se revolte în contra acestui păcat bestial, în contra căruia mai ales noi preoții trebuie să vorbim cu vreme și fără vreme.

Altă scădere este »luxul«, sau obiceiul de-a se da și a arăta omul de aceea, ce în realitate este incapabil, în ceea-ce privește îmbrăcămintea și traiul. Nu arare-ori vedem pe cei mai săraci oameni, că se îmbracă în podobe, pe cari le cumpără cu bani scumpi, luați fie pe camătă, fie câștigați prin muncă cinstită. În loc de a întrebuița acești bani pentru alte lucruri mai folositoare, îi aruncă pentru vestminte și alte lucruri cari nu sunt pentru ei.

Acestea sunt scăderile mai principale, înrădăcinate în popor și omenimea de astăzi, cari apoi trag după sine o sumedemie de alte scăderi, ear' desrădăcinarea lor este lucru greu și anevoios, căci muncă titanică se cere în așa ceva, precum și conducerea tuturor oamenilor de bine. Singură preoțimea 'mi-să pare nu va putea lucra cu destul efect, fiind prea puțină pentru învingerea și delăturarea atâtor scăderi din popor. După aceasta volu enumera încă câteva scăderi, însă numai pe scurt, căci a vorbi de fiecare în special, înseamnă a scrie și ținea câte o conferință separată [despre fiecare scădere.

Scăderi observate în popor mai sunt încă: jurămintele false și injurăturile aceste mai ales de tot prea înrădăcinate, apoi: leneș, răsbunarea, invidia, superstițiunile. Necredința încă este o scădere foarte importantă, și din aceasta izvoresc eară sumedemie de altele; precum: neținerea sărbătorilor, necinstirea chiar și a Duminecei, de aci: necreșterea bisericii în aceste zile, neascultarea poruncilor Dumnezești și preste tot depărtarea dela credința cea adevărată în D-zeu și instituțiunile creștinești.

Voiu mai putea enumera încă: minciuna, hipocrisia care încă joacă rola însămnată în timpul de față, apoi aversia față de școală, facerea de datorii fără cumpăt, lipsa de ocupațiune serioasă în timpul, când nu este de lucru și în sărbători etc. etc. Eată dară, atâtea și atâtea scăderi înrădăcinate în popor, cari așteaptă lecuire, și medicul celor mai multe se așteaptă să fim noi, preoțimea.

(Va urma).

Folosul pomăritului.

Foile ungurești scriu, că Românii din comitatul Maramureșului fac venit foarte bun, an de an, din pomărit. Sunt mulți economi, cari pe un juger sau un juger și jumătate de grădină, plantată cu pomi nobili și bine îngrijiți, au venit de câte 1600—2000 cor. pe an.

Și prăsirea de pomi nu este de mult introdusă în Maramureș. Meritul introducerii pomăritului în popor este al vrednicului vicar al Maramureșului Tit Bud, care și-a întemeiat o școală minunată de pomărie și ca un apostol a propovedit lucrarea de pomărie între credincioșii sei, dăruind la mulți altoi nobili. Astfel s'a răspândit pomăritul, care și anul trecut a adus milioane de cor. poporului.

Dacă aceasta, la îndemnul apostolic al dlui Tit Bud, s'a făcut în Maramureș, întrebăm, că nu s'ar putea face și în alte părți locuite de Români? S'ar putea negreșit, numai voință să avem. În sinul poporului nostru sunt mulți, cu deosebire învățatori, cari se ocupă și se pricep la pomărit. Toți aceștia bucurosi dau povește și învățături acelor cari ar voi să cultive pomi.

Eată deci un bun și sigur mijloc de câștig pentru poporul nostru, numai — repetăm — voință și rivnă să fie.

Din acest prilej amintim, că stăpâniți de asemenea gânduri și dorințe, am început a publica scrierea în dialog a vrednicului învățator *Iustin Sohorca* despre pomărit și care va apărea și în broșură (în biblioteca »Foi Poporului«), de care cei-ce se vor folosi, bun folos vor avea.

„Călinarul Poporului“ pe 1905.

Vestea cea mai bună și îmbucurătoare, ce o putem da în numărul de azi al foii noastre este, că a eșit în tipar

„Călinarul Poporului“ pe 1905.

E mult îmbucurătoare aceasta veste, pentru-că iubitului nostru popor 'i-se dă earăș un bun prilej a avea cu preț de tot mic o carte bună, o carte folostoare, cum este »Călinarul Poporului«.

El îi arată zilele și lunile anului, ce vine, sărbătorile și tērgurile de preste an, apoi schimbările vremii și multe alte lucruri bune de știut.

Partea literară e foarte bogată și neîntrecută în bucăți alese de cetire din trecutul neamului nostru, în sfaturi și povește, în glume și povestiri vesele etc. așa, că cetitorul rămâne încântat de ele. Dar' el va mai afla în Călinar și *Răvașul nostru*, în care se înșiră și povestesc toate întâmplările mai de frunte de preste an: să vedă înaintările și suferințele noastre pe toate terenele și alte întâmplări din străinătate etc.

Afară de toate aceste, »Călinarul Poporului« pe 1905 este împodobit cu o mulțime de ilustrații foarte frumoase cum nu a fost nici într'un an: portrete de-ale frunțșilor nostri, două portrete ale lui *Stefan-cel-Mare*, chipuri din războiul ruso-japonez etc.

Și totuși pe lângă acest cuprins bogat și felurit

„Călinarul Poporului“ pe 1905

costă numai 40 bani și porto 5 bani,

Ca iubiților nostri țărani să le vie mai ieftină trimiterea prețului pe postă, e bine să se însoțească mai mulți înși din un sat; în acest cas porto postal e mai ieftin.

Librarilor și vnzătorilor prin rambursă, sau plătite esemplarele cu bani gata, li-se dă rabat de 30%.

Biblioteca „Foi Poporului“.

A apărut Nr. 3 din frumoasa Bibliotecă a »Foi Poporului« cu cuprins din lumea poveștilor, anume:

Găsitul, poveste de Emil Degan.

Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan.

Cratul Mateias și plugarul bătrân, anecdota istorică de Silv. Moldovan.

Prețul broșurei 20 bani și 5 bani porto.

Broșura Nr. 4 (economică) este în pregătire.

Cine vrea să-și facă o frumoasă bibliotecă cu bani puțini, să-și procure broșurile din Biblioteca »Foi Pop.«

Știri economice, comerț, jurid., industr.

Esportul de vite. În anul acesta esportul sau ducerea de vite din Ungaria, în străinătate, atât de vite cornute, cât și de oi și porci, a fost mai mic, ca anul trecut. În cele dintâi zece luni ale anului trecut s'au dus vite din Ungaria în preț de 96 milioane cor., anul acesta numai de 81 milioane, așa dar' cu 15 milioane mai puțin.

Nou fel de hârtie. Un fabricant de hârtie din Belgia a aflat un nou soi de hârtie, care se pregătește din napi de zăhar. Hârtia aceasta e frumoasă și se poate scrie pe ea foarte bine.

Roadă viilor. După rapoartele din diferite părți ale țării, roadă viilor din anul acesta e foarte mulțumitoare, atât ca calitate, cât și ca cantitate. Mustul e fert deja și are putere de 9—11 grade, în unele locuri și 12—13 grade. Vinurile sânt căutate și se vând cu prețuri bune.

FELURIMI.

Minuni. Universitatea cea mai mare din lume e cea din Cairo care are 11.000 de ascultători. Parcul cel mai mare din lume e grădina zoologică din Kopenhaga, care e de 4200 hectare. — Cea mai mare fabrică de chibrite e cea din Fidaholm (Svedia) unde lucrează 1200 oameni pe fiecare zi 900.000 scătule pe chibrite. — Tunelul cel mai mare din lume e Gothard, având o lungime de 14.9 kilometri. — Cel mai mare caș făcut anume pentru o expoziție a tras 11.000 chgr; făcut din 100.000 litre de lapte; mulgând tot într'o zi 10.000 de vaci. Pânea cea mai mare s'a copt din o maje de făină fiind de 12 picioare lungă și 2 picioare lată. — Clopotul cel mai mare e cel din Moscva trăgând 220.000 chgr. — Zidul cel mai mare din lume e zidul chinezesc care se estinde mai mult ca peste 1250 mile engleze. — Biblioteca națională din Paris e cea mai mare din lume, ea are 1.400.000 cărți, 600.000 broșuri, 175.000 manuscripte, 300.000 mape și 150.000 medălii.

Câți oameni sunt pe pamânt. Pe întreg rotogolul pământului sânt 1.503.300.000 suflete. În Europa care are o întindere de 9.723.600 metri cuadrați, locuiesc 394.264.000 oameni. Asia are o estensiune de 44.179.400 metri și 819.556.000 suflete. Africa pe

29.820.000 m² are 140.700.000 suflete. America-nordică ce se estinde pe 20.817.700 m² are 105.714.000 locuitori. America-sudică 17.740.000 m² și numai 38.482.000 locuitori are. Australia are 6.483.000 locuitori pe o estensiune de 8.915.800 m².

Câte stele sânt pe cer. Numărul stelelor cari se ved pe cer cu sticla măritoare e de 8325.000. Nu peste mult vom putea vedea cerul fotografiat, căci numai așa s'au putut număra stele mai exact.

Dare de seamă și mulțumita publică.

Din Sibiu.

Representarea cu atâtă succes a dramei »Sămbăta morților«, localisare după Raupach de T. V. Păcățianu, a adaus la avutul Reuniunii noastre pe lângă marele câștig moral, și un însemnat câștig material.

Din venitul curat de cor. 355.90 am destinat cor. 50 pentru incendiarii din Câmpeni; cor. 50 pentru cei din Topârcea, sume trimise la adresa dlui proto; resbiter R. Furdul din Câmpeni și la a primăriei comunale din Topârcea; cor. 150 le-am adaus fondului »Daruri de Crăciun săracilor noștri«; cor. 55 fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare; cor. 20 fondului Dr. D. P. Bărcianu pentru ajutorarea sodalilor lipsiți, sumă ce s'a și împărțit între 2 elevi ai școlii speciale de parafărie, ear' cor. 30.90 le-am adaus fondului disponibil.

Pe când aducem sincere mulțumite diletanților, suferului, cum și tuturor celor, cari în orice chip au ostenit pentru buna reușită și a acestei întreprinderi culturale-luminătoare a Reuniunii, îndrăsnim totodată a ne arăta recunoștința mai ales față de marele public, care pătruns de însemnătatea culturală a afacerii, a ținut să asiste la reprezentanție.

În fine mulțumim cu sinceritate stimabililor suprasolvenți dlor Pantalion Lucuța, cassar consis, pentru cor. 5; Leontin Sironescu, secretar metrop, Iosif Enescu paroch în Suburbiul de-jos și Isaia Popa, paroch în Ocna pentru câte 2 cor.

Sibiu, 15 Noemvrie 1904.

Din ședința comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 15 Nov. n. 1904.

Victor Tordăștann,
president.

I. Apolzan,
notar.

Din Brad.

La reprezentația teatrală, dată în Brad (lângă Sibiu) în 24 Aprilie c. de tinerimea română din Brad, au suprasolvit următorii domni:

Demetriu Cutean, protopop, Săcădate, 60 bani; Constantin Prie, paroch, Săcădate, 1 cor. 60 bani; N. Băilă, cleric, Săcădate, 40 bani; Vas. Maxim paroch, Avrig, 1 cor. 60 bani; I. Maxim, comerciant, Avrig 60 bani; Nic. Maxim, cleric, Avrig, 60 bani; Ioan David, notar, Avrig, 5 cor. Irimie Raduț, notar, Racova, 1 cor. Nichită Sparlea, învăț. Avrig, N. Corcodel, învăț. Avrig, 60 bani; Ana Ilincea, comerc. Avrig, 60 bani; Victor Preda, mésar, Avrig, 60 bani; Toma Doican, paroch, Sebeșul-inf. Carl Kiss propriet. Brad, Vilhelm Prischak, comerciant, Brad, câte 1 cor. Suma suprasolvirilor 16 cor. 80 bani.

Demetriu Clain,
paroch.

CRONICĂ.

Furturi. Din Capolnaș (comit. Caraș-Severin) ni-se scrie, că în noaptea de 14. Nov. c. a intrat nește hoți în biserica de acolo și au jefuit-o. Hoții au spart ușa de dinapoi a bisericii și intrând au aprins luminări, ceea-ce se vede din picăturile de ceară și au spart toate pulturile, aflând în pultul luminilor 45 cor. pe cari i-au luat, împreună cu lingurița de cuminecătură. Nelegiuții au spart și chivotul, au imprăștiat prin biserică hainele preoțești și au întors icoanele pe dos.

— În noaptea de 27 Nov. c. în un sat aproape de Capolnaș anume în Bătești. — Făgeț hoți au furat cassa comună în care au fost 200 cor. Gendarmii cercetează, dar până acum n'au putut da de urma hoților.

Să le fie rusine! Din Murani (comit. Timiș) ni-se scrie următoarea tristă faptă: În 29 Nov. c. a fost alegeră de notar comunal în Murani, comună frumoasă românească. Deja de mai nainte preotul Ioan Mihailovici și învățătorul Entimie Mihoșan sfătuiau pe oameni, să bage de seamă și să aleagă de notar un Român. În ziua alegerii protopretorele a candidat între alții și pe un Român calificat, cu numele Chirilovici. Dar' ce se vezi, la alegere preotul și învățătorul n'au votat cu candidatul român. Dilor au votat contra conștiinței și a națiunii noastre — scrie năcăjit pe drept corespondentul nostru. Au votat cu străinii și pentru străini și ca se iese învingători învățătorul a atras cu sine și pe cântărețul Pavel Dragoi și cu majoritate de un vot au învins și noi poporenii am rămas triști și supărați. Fie-le rusine și cu străinii să trăiească.

Omor în Cristian. În noaptea de 30 Nov. c. a fost omorât în locuința sa din Cristian (l. Sibiu) birtarul de acolo Ioan Hametner și servitoarea lui, o fată de 17—18 ani. Ucigașul, care se vede a fi cunoscut cu împrejurările, a intrat prin fereastra pivniței în pivniță și de acolo în casă și omorul l'a săvârșit probabil cu săcurea. El se vede, că a căutat după bani, căci din obiecte n'a dus nimic. Până acum nu i-s'a dat de urmă.

În patria subjugată. Ne aducem aminte, că atunci când marelui Domn al Moldovei, lui Stefan-cel-Mare i-s'a desvilit statua la Iași, între alții a făcut și nemuritorul nostru poet Vasile Alexandri o frumoasă poezie (odă), în care adresându-se lui Stefan, îi zice, că patria neatârnată a i-lăsat-o și neatârnată o găsești Da, Stefan-cel-Mare la moarte a lăsat Moldova neatârnată și când figura lui turnată în bronz a apărut earăș între Români, a găsit patria, mândra Românie, earăș neatârnată.

Nu așa s'a întâmplat însă cu un alt Cap inimos de stat din zilele noastre. E vorba de Krüger, fostul president al Burilor, subjugăți după eroice lupte de Englezi. Krüger — cum stim — murind în Europa, rămășițele pământești ale lui au fost transportate în Transvaal, pentru a se odichni pe vecie în pământul patriei, După cum se scrie, vaporul »Batavia«, care a dus cadavrul lui Krüger în Africa, a sosit în orașul Cap, de unde sicriul a fost pornit spre Pretoria, fosta capitală a Burilor. La înmormântare în Pretoria vor fi de față și Bota, viteazul general al Burilor, apoi Stein, fostul president al Orange ului și alți fruntași Buri. Krüger va dormi somnul de vecie în pământul patriei, dar' — a patriei neatârnate, subjugate.

În Mieloșlaca, lângă Murăș-Uioara, după cum scrie »Tel. rom.« se dă în arândă, pe calea licitațiunei publice, în 13 Decemvrie n., casa de suh numărul. 15, care e proprietatea comunei, și e menită să fie folosită ca cârcimă. E la loc foarte bun, în mijlocul comunei, și oamenii din sat ar dori, după-ccum ni-se scrie, să o iee un Român, care s'ar putea apuca apoi și de alte întreprinderi, Comuna e întregă românească.

Casuri de moarte. Ioan Broju, capelan militar gr.-or. în Sibiu, a reposat în noaptea de 4. Dec. c. în vârstă de 40 ani. Inmormântarea s'a făcut Miercuri, în 7 Dec. c. în cimitierul militar din Sibiu.

— Horea Pop din Comana inf. fost stud. VII cl. gimn. în Blaj a reposat în noaptea de 6 Dec. c. Comana la casa părintească. Inmormântarea s'a făcut Joi, 8 I. c.

Copii ucigași. În comuna Țețica (Bihor) doi frați George și Todor Chirca au omorât pe muma lor. Nenorocii fiind prinși, au mărturisit, că și au omorât mama, din cauză, că ea era bețivă.

Ambasadorul rusesc din Viena, contele Kapnist a murit în 2 Dec. c. Reposatul a fost trimis în Viena de 9 ani și a contribuit mult la întărirea de legături pacifice între Rusia și Austro-Ungaria.

Trei oi rătăcite. Din Homorod ni se scrie: În comuna, unde majoritatea locuitorilor sunt Sași, de mult timp n'a mai ajuns nici un Român ca membru în reprezentarea comunală, de oare-ce totdeauna înaintea alegerii Românilor erau ademeniți cu beutură și astfel o parte votau cu Sașii. Așa în decursul timpului multe neajunsuri au trebuit să sufere bietii Români spre dauna și regresul lor propriu. În timpul acesta însă convingându-se că de nedreptățile, ce se comit și apropiindu-se ziua alegerii de 22 Nov. a. c. adunătură s'au și s'au sfătuit în toată forma, că ce ar fi de făcut, numai ca să poată ajunge și dintre Români cel puțin doi membri, ca să le apere drepturile lor. Insufletuți s'au Românașii, amenințând cu eschidere dela toate societățile lor pe acela, care ar mai cuteza și de astă dată a vota cu Sașii. Durere însă că și de astă dată s'a aflat un Iuda, în persoana lui Nic. Pora inv. în pens., al cărui fiu l'a susținut B'ajul, cu stipendiu de 120 cor, ear' el de present se hrănește cu prescura românească, aplicat fiind ca cantor suplent. Acesta împreună cu Nic. Florea Chivariu, și cu Nic. Dumitru Grecu, pe când Români s'au duceau la locul de votare, cu ședule făcute în școală, cei trei rătăciți au intrat în casa lui Nic. Pora, av. pensionat aruncând ședulele făcute în școală și scriind altele, în care au indus Sași, fără de a fi indus nici barem un singur candidat, dintre cei ce iau ales Români. Eșind de acolo au mers la birtul unui Sas Sadler, unde erau adunați mai mulți Sași, cu cari s'au înțeles, au ademenit cu ei și pe unii bătrâni neștiutori de carte, la care încă le-au schimbat ședulele fără de a le fi spus, că pe cine au indus. Pe un biet bătrân văzându-l feciorul seu eșind din birt dela ei, l'a întrebat, că unde-i ședula din școală? Acesta a răspuns, că mi-a luat-o dascălul Pora, dându-mi alta fără de a-mi spus însă, că pe cine a indus. Astfel de ședule sau aflat o mulțime de oare-ce acestia au ademenit și pe Țigani, cari toți afară de doi, au votat cu Sașii. Comitetul bisericesc și școlastic a făcut cunoscut cazul Rev. Domn Vicar în Făgăraș, cerând eschiderea lui Pora de-a mai funcționa ca cantor suplent. Resultatul alegerii a fost, că prin o foarte mică majoritate de voturi au reușit numai Sași. Ear' cei trei candidați Români, George Repede, paroch, I. Ciatlos inv. și Nic. Pora curator au picat, cauzând o nespuse mahnire Românilor. Rușine se le fie la acești răzătorii de neam. Ioan Popa.

Daruri de Crăciun săracilor noștri. În urma apelului publicat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu în cauza umanitară a împărțirii de daruri la Crăciun între săracii noștri, patronul Reuniunii I. P. S. Domnul Ioan Meșianu, arhiepiscop și metropolit a dăruit 20 cor., binefăcătorul Reuniunii Pantaleon Lucuța, căp. c. și r. în pens., 10 cor. E. C. Sa Dr. Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopesc 5 cor.; Dr. G. Proca, secretar conștient, 3 cor.; Dr. Eusebiu Roșca, protosincol, 2 cor.; Victor Fincu, șef. compt. 3 cor.; Paul Muntean subcolon., c. și r. în pens. 1 cor. Ioan Budiu, funcț. la »Albina«, 2 părechi pantaloni, 1 roc și 1 pălărie.

Măsură umană. Noul ministru de resboiu al Franciei, Berteaux, a provocat pe comandantul de corp să facă cercetare între feciori și aflând de aceia, cari sufer de boale, mai cu seamă de boale de pept, să-i lase acasă. Foile franceze scriu, că în urma acestei măsuri binevoitoare, vor fi lăsați acasă vre-o 7000 de soldați din întreagă Franția.

† Prințul Fridrich de Hofenzollern, fratele mai mic al regelui României a reposat Vineri, săptămâna trecută în Wittelsbach, în vârstă de 61 ani. Reposatul va fi înmormântat în Sigmaringen, cu mari onoruri militare, fiind că a fost general de cavalerie. Regele României va fi reprezentat la înmormântare prin prințul moștenitor Ferdinand și prințesa Maria.

Botezul cronometrului Italian s'a făcut Duminecă în Roma. Nașa a fost ved. regină-mamă, Margareta. Nași de onoare au fost împăratul Wilhelm, regele Eduard și principele Nichita, avându-și reprezentanții lor la botez. La botez au luat parte mai mulți, prinți, guvernul, parlamentul și corpul diplomatic.

Adunarea generală a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, precum ni-se comunică, se va ține în una din Duminecele din cursul lunii Decemvrie n. în comuna Rețiu (cerc. Mercurea).

Al 56, 57 și 58! Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit urmașilor legiuții ai repositărilor: Ioan Stanciu, econom, ai junei Maria Dejan și Ana Motronea, aceasta din urmă din Poplaca, ajutorul statutar. Acestea formează casurile 56, 57 și 58 de moarte din sinul acestei reuniuni.

Beti Veza, una dintre harnicile conlucretoare ale corului și despărțământului femeiesc al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, simpatica diletantă dela reprezentările teatrale ale Reuniunii, fecioara nevinovată, iubită de toți, după un morb greu s'a mutat pentru vecie în cea mai frumoasă vârstă a juneței din mijlocul personalului tipografiei archidiecezane și din mijlocul celor cu dragoste grupați sub steagul Reuniunii. Mercuri, în ziua înmormântării, drapelul cernit atârna smerit pe casele Reuniunii și vestea pe toți, că jalea s'a sălășluit în inimele noastre. Pe lângă aceasta la actul înmormântării asistau un frumos număr de membrii în frunte cu presidentul Vic. Tordășianu; crucea din fruntea cortegiului dusă a fost de un membru al reuniunii asistat de 2 coriste; perina cu coroana de mireasă purtată a fost de d-șoara Ucenic, bună prietină a repositatei, asistată de 2 coriști; steagul negru, menit pentru mormânt, dus a fost de un corist, asistat de 2 coriste, afară de acestea 8 colege ale repositatei încunjurat-au cosciugul împreună cu 8 coriști, toți în haine cernite și coristele purtând câte o cunună verde. Cinstea dată bunei și harnicei Beti Veza, cinste ne a făcut tuturoara și în deosebi Reuniunii, care știe să-și arete recunoștința față de toți, cari cu iubire stau în jurul ei. Predica pătrunzătoare a părintelui Iosif Enescu, roșită la înțeles, lacrimi a stors din ochii numeroșilor asistenți, tot asemenea cântarea ocazională executată cu mult sentiment de colegele repositatei la mormânt.

Advocat nou în Sibiu. În orașul nostru s'a așezat un nou avocat român, dl Dr. Ioan Fruma. D-sa este originar din Nucet, fiul învățătorului nostru pensionat din aceea comună. Ca fiu crescut în mijlocul poporului țaran, cunoaște și simte necazurile aceluia și credem, că acelora, cari îi vor cere sfatul, le va și ajuta. Dl Fruma a petrecut 2 ani și jumătate în cancelaria avocatului cu bun nume, Simeon Dămian din Brașov, unde și-a câștigat o praxă laudabilă, mai ales în cauze criminale. Cancelaria noului avocat se află în strada Pintenului nr. 1, tocmai în fața gimnasului de stat. Preoții și învățătorii noștri se grijească, ca necazul Românilor să nu ajungă în urechea străinului, căci străinul ascultă cu urechia, dar' cu ochiul chioroște la pungea Românilor.

»Asupra lămuririi apărută în rubrica »Din public« a numărului present despre prima reuniune pentru înzestrarea fetelor facem atenți în deosebi pe cetitori și îi rugăm să nu-și formeze opinione în afacere până când forul independent nu va pronunța sentința sa în procesul de presă intentat contra acestor atacuri.

În negociațiile de fer a lui Carol F. Iickeli (Sibiu) s'a găsit o pungă cu bani. Să poate lua de acolo.

Dela teatru.

Sâmbătă seara s'a predat piesa: »Die rote Robe«, (La robe rouge). Piesa aceasta e luată din viața de tribunale din Franța și are ca subiect cazul unui omor. Rolele principale le-au avut dnii Olmar, Günther și Kunst. Dl Olmar a predat cu forța lui obișnuită pe judecătorul de instrucție, Monzon. Cu un foc, care a stârnit aplause nesfârșite a reprezentat dl Günther pe Pierre, care e învinuit cu omorul. Bine a predat dl Kunst pe bărbatul onest, pe procurorul Vagret. Centru, simbolurile piesei e însă rolul lanetei, pe care a reprezentat-o d-na Elly Staerk cu o copie fidelă de pe natură, redând admirabil pe femeia patimașă a Sudului.

Duminecă s'a predat piesele: »Das Pensionat« și »Salon Spitzelberger«, opere comice.

Luni seara s'a repetat cunoscuta și draguța operetă: »Der schöne Rigo«. Marți seara s'a reprezentat a doua oară serioasa și profundă piesă: »Der Meister.

Mercuri s'a dat piesa; »Hand und Herz«. Joi seara a ajuns pe scenă cunoscuta operetă, care anii trecuți a atras atât public: »Das süsse Mädel. Gtg.

»Mătasă Henneberg« numai direct — neagră, albă și colorată, dela 60 cr. până la 11.35 p. metru, pentru bluze și robe. Franco și vama plătită literată în casă. Sortiment bogat de mostre cu rentoarcerea poștei.

Henneberg,

8 28-30 fabricant de mătasă Zürich.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

Ab. Nr. 4881. Scrie pentru toate librării Kraft, unde a apărut »Enciclopedia«.
Pav. H. în Măg. Adresează-te la comitetul central la »Asociațiunii« aici; eere cu preț scăzut.
Ab. Nr. 4442. Noi nu avem tablourile. Fă întrebare la librăria Ciurcu (Brașov).

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografia« Iosif Marschal

Din public.*)

Spre lămurire.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor, soc. ps. acții și direcțiunea ei a fost espusă de curând în o foaie de un crucer din Budapesta și în broșuri la cele mai patimașe și răsbunătoare atacuri, cari sunt pline de minciuni, perversități și schimoșturi. Noi ne ținem la subdemnitate a reaga la aceste atacuri. Spre lămurirea membrilor noștri să servească numai atâta, că la **prima reuniune pentru înzestrarea fetelor soc. ps. acții absolut nimic nu s'a întâmplat, ce ar putea da ansă la neliniștiri** și că aceste machinațiuni sunt a să reducă numai la o sumuțare aranțată dinainte.

De altcum din mersul normal al întreprinderii ne convingem, că membrii interesați, cum și publicul în general își știe face judecată corectă asupra astorfel de atacuri, necalificabile. Procesul de presă — singura armă de care în asemenea casuri se poate face uz — l'am înaintat deja, contra tuturor acestor atacuri. 272 1-1

Direcțiunea

primei »Reuniuni pentru înzestrarea fetelor soc. ps. acții.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. Vindecă sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsie unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor. 48 21—

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârșiturile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morbuuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze Laxbonbons, zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter,

Szászváros, Piața școalei nr. 35.

Viezuri vii,

urși, lupi, vidre, mâțe sêlbaticе, căprioare, jderi, vulpi, veverițe, nevăstuici ș. a., mai departe toate soiurile de paseri răpitoare, precum ulii, corbi, tot felul de buhe etc. cumpără totdeauna cu prețuri mari

Ioan Schmidt,

comerciant de animale

268 2—3

Sibiu, Schlangengasse Nr. 5.

500 florini

plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinți ori îi va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; clătia Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Tentsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsos: farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimis 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 27—

!! Vrednic de atențiune !!

Din cauza curățirii totale a magazinului meu de articli de dame, de azi înainte vând toți articli aflători in magazin, cu mult mai jos sub prețul de procurare și anume:

Jachete de dame, paletots, gulere, jachete de băieți și fetițe, costume engleze, rochii, boas etc. etc

Cu distinsă stimă

275 1—3

I. Schneider, Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 5.

Au apărut:

**Călindarul „Lumea Ilustrată“
și „Almanachul folositor“.**

Călindarul „Lumea Ilustrată“ conține 507 ilustrațiuni, 4 suplimente și un text foarte interesant. Intre ilustrațiuni relevăm Sêrbarea dela 10 Maiu, dela Palatul Cotroceni, a centenarului Ștefan-cel-mare, portretele deputaților și senatorilor, frumusețile din țeară, războiul ruso-japonez etc. etc. „Almanachul folositor“ conține 210 articole folositoare și 35 articole umoristice. Prețul unui călindar cor. 1.30. De vânzare la toți librării și la editorul **Ig. Herz, hotel de France, București.** In Sibiu: la domnul **W. Krafft.** 273 1—3

VICTOR HESS
fabrică de cumpene
Nagyszeben (Sibiu)
(Hongrie)
Referențe de prima ordine. o o o
o o o Liste cu prețuri gratuite.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac in fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune in lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu confundă cu alte casse ce obvin in comerciu, făcute din material slab și ușor.

In fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire in rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycoelen.

Gustav Moess,

24 8—

fabrică de casse in Sibiu,
strada Poplășel-mare Nr. 8.

Lui cu electitate să fac numai până la 6 ore seara.

Pentru a pute corespunde la timp tuturor prezențierilor on. public pe sărbătorile

Crăciunului
mă rog respectuos, după puțină, cât mai îngrabă a mă onora cu prețurile D-Voastre comande.

249 B-

Atelierul artistic de fotografie și pictură

Wilhelm Auerlich.

Strada Cismădiei Nr. 53.

Comande să primesc:

În zile peste săptămână: dela 8 ore dim. până la 6 ore seara.
În sărbători și Duminică: dela 8 ore dim. până la 4 ore d. a.

Reproduceri în diferite mărimi, în fotografie și pictură, să primesc chiar și după fotografiile cele mai vechi.

Cel mai bun și mai fin
săpun economic și praf
de săpun al lui

MELTZER

Sibiu, strada Gușteriții nr. 25.

173 17-

Debilitate bărbătească,
boale de nervi
pocata secreta de-ale tinereții și esecso.

Praful **Peruin**

al
Drului WRUN.

Praful Peruin al Drului Wrun e unicul și sigur potrivit a sista ori-ce slăbiciune a organelor de producție și naștere și astfel a delătura la bărbați impotența (debilitatea bărbătească) și la femei infertilitatea (sterilitatea) și el este și un medicament de neînlocuit la slăbiciuni, provenite prin pierdere de sucuri și sânge, la stare de debilitate, cauzată prin esecso, onanie și poluții nocturne, ca singurele cauze ale impotenței (debilității bărbătești) mai departe la toate boalele de nervi.
Ce sunt nervii? and pe mulți întrebând.
Nervii sunt adevărații mijlocitori a ori-cărui simțământ, toate impresiile externe ce le dă ele să primesc și să mijlocesc, cari apoi pot produce bucurie, grije, durere și năcazi! Ele se răspândesc în întreg corpul, ca o rețea de telegraf. Cum diferite sunt cauzele, așa diferite sunt și aparițiile boalelor de nervi.

In linia prima stări de debilitate, slăbire generală și pierderea puterilor, față palidă, ochi înăgați în lăuntru, încunjuțați cu cercane vinete, slăbirea memoriei, indispoziție spirituală, insomnie, dureri de șele și spinare, sgârșiri histereice, constipație, temere fără cauză, încunjuțarea societăților vesole, incapacitate, boale femelești, tremurarea mânilor și picioarelor, anomie etc.

!AVIS!

Pentru a fi ori-cine sigur, că primește „Praful-Peruin“ veritabil de Dr. Wrun și a nu-l confunda cu imitații periculoase, cari au același nume ori și care se fie atenți la marca mea de scutire (un înger înăcaz o creangă în mână) și la manupropriu mea, cari se află atât pe șatule, cât și pe instrucția de întrebuințare. 225 9-30

Prețul unei șatule, împreună cu instrucția de întrebuințare este 3 Cor. 60 b.

Depozitul principal:

Iosif v. Török,
farmacist

Budapesta, Könyvgyasse 12. — Andásey ut. 26.

Negustorie cu vechiu renume, existând de 54 ani.

Hugo Lüdecke

gluvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de obiecte de po-
doabă, obiecte de aur și argint de tot soiul.

Deposit de fabrică de utensilii bisericesti,
pentru bisericile greco-orient. și greco-cat.

265 2-

Mare desfacere în daruri de
Crăciun și Anul-Nou.

Schimbare de local.

Subscrisul prin aceasta îmi iau voce a aduce la cunoștința p. t. public, cum-că
Atelierul meu de pantofărie din Piața-mare cu 1 Decembrie st. n. a. c. l'am mutat în

Strada Măcelarilor Nr. 14

(In fostul edificiu de postă.)

Totodată îmi exprim cea mai mare mulțumită stimaților mei
mușterii pentru încrederea arătată până acum față de întreprinderea
mea cu rugarea, ca de acea încredere și bunăvoință să fie
și în viitor împărțită.

Rugându-mă de sprigin binevoitor, semnez

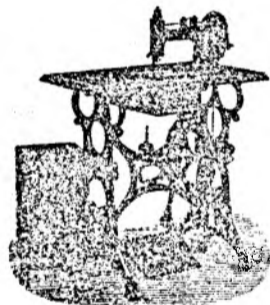
263 3-6

Cu deosebită stimă

Constantin Dragoș, măiestru-pantofar.**Gustav Dürr**
mechanic.**Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.**

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 8 37-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Cu prețuri foarte reduse

recomand pentru **Daruri de Crăciun** în asortiment bogat:

Batiste de bumbac și de in dela cor. 1.20 în sus.

Șorțe pentru dame și băieți de tot soiul.

Garnituri de prânz și cafea, dela cor. 2.70 în sus.

Albituri pentru domni și dame, covoare, articli de ciorapi și țesături, bluse pentru
dame, rochii, costume gata și diferite jupoane.

Mănuși pentru domni și dame în tot felul de esecție.

Năfrâmi mari de învilit dela cor. 2.80 în sus.

Mare asortiment de barcheturi, batisturi, și sefire spălabile.

Umbrele pentru domni și dame, cravate foarte frumoase.

Perdale din stoffe și brodate, garnituri de pat, hăințe de băiași, ouverte de pat,
diferite batiste, pânzături, ohifoane, gradl, gulere și manșete, corsete, șaluri, brâne,
articlii onuși și broderii.

Cu deosebită stimă

276 1-8

A. Schlesinger, Sibiu, Strada Urezeului Nr. 7.

Nr. 1224/1904.

270 1-1

Publicațiune.

Publicăm, că în **15 Decembrie 1904** la **10 ore a. m.** se dă în arândă **birtul comunal** din **Țințari** (Szunyogszék, com. Făgăraș), constător din 6 chilia și o sală mare. Timpul de arândă ține din 1 Ianuarie n. începând, trei ani.

Prețul de strigare este: 800 cor. și 20% sînt a se depune ca vadiu, înainte de Ecitare.

Oferte închise sînt primesc.

Condițiunile mai de-aproape sînt pot vedea în cancelaria comunală.

Țințari (Szunyogszék, com. Făgăraș), în 28 Noembrie 1904.

Primăria comunală.

Local pentru prăvălie de închiriat

în Sebeșul-săsesc (Szászsebes) Piața-mare (casa Onițiu).

Cu informațiuni servește

Dr. J. Elekes,

271 1-3

medic districtual, Sebeșul-săsesc.

Lemne de fag

se află de vânzare la dl **I. Logojean**, Sibiu, strada Bisericeii Nr. 7. Comandele se pot face și la administrația »Foi Poporului«. 274 1-3

← Ieftin și aduce fructe bogate! →

● Pentru economi și crescători de vite. ●

— Recunoscut de cel mai bun —

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este **dresul de nutreț** din **Sebeșul-săs.** > **Regensburg**

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medație de onoare dela expozițiile din Londra, Bruxelles, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere 95 44-52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Prețul per pachet 1/2 chlg. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chlg. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucțiune de folosire.

Stațiunea balneară „Felix“, lângă Oradea-mare.

Loc de cură pentru iarnă și vară.

Cel mai bogat izvor natural cald cu pucioasa din Europa 49°, cantitatea zilnică 17 milioane litre, contra *reumat* și *podagrel*, mod de cură de beut și scaldat.

Sesonul de iarnă introdus în acest an

165 de odăi de locuit comode, aranjate de nou anul acesta, parc și păduri de 70 jugere, circulația anuală mai mult de 7000 de oaspeți stabili.

Vara comunică zilnic 16 trenuri, și iarna 4, medic stabil de băi, stațiune de cale ferată, postă, telegraf și telefon.

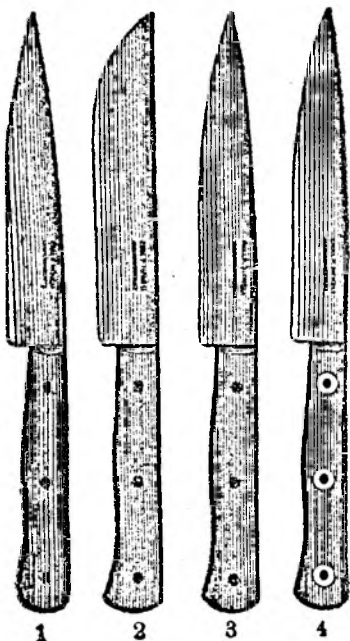
— Prospect franco și gratis. —

Penziune:

240 6-8

Din 1 Octomvrie până în 1 Maiu scaldă și provizie întregă dela 18 fl. în sus pe săptămână.

Cuțite de bucătărie.

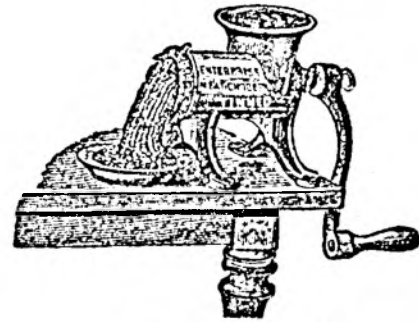
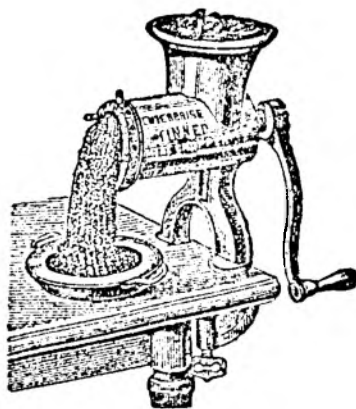

Cuțite cu garanță pentru toată bucata.

	17	19	21 mm
Fig. 1. Cor.	—	—72	—86
> 2. >	—56	—68	—80
> 3. >	—56	—68	—80
> 4. >	—64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk

pentru tocat carne.

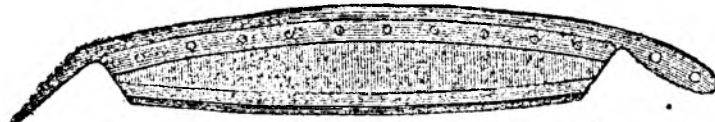

Forma: R RR S UU

Forma: SS U T

Mărimea și numirea formei:	R	RR	S	SS	U	UU	T	cu roată de învîrtit
Taie într'o minută chilo	1/2	3/4	1	1	1 1/2	1 1/4	1 3/4	
Coroane	5.20	7.20	8.40	8.10	11.80	15.10	29.50	
Cuțitul singur	—70	—80	—80	1.10	1.10	1.30	1.60	
Discul gaurei singur	1.—	1.35	1.50	—	2.80	—	4.20	

Patine.

Cuțit de tăiat paie cu garanță.

1 bucată Cor. 3.—

Cuțite pentru mașini de tăiat nutreț precum este mărimea în calitate garantată 1 păreche dela Cor. 2.80 în sus.

	Patent	1 pr.	Cor.	1.44
Mercer Incius	1	>	>	2.90
cu nichel	1	>	>	6.90
Halifax	1	>	>	1.44
Jaleson Haines	1	>	>	7.—

CAROL F. JICKELI, Sibiu (Nagyszeben).

269 1—

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 258 3-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.

posta Pilsen, Boemia.

Cel mai bun săpun (inima săpunului).

Tot felul de lumini

prima calitate
in tot felul de executare și mărimi
din **ceară și stearin**
pentru **biserici și case.**

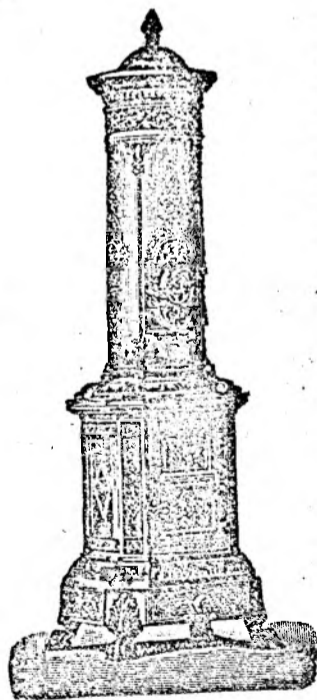
Mai ieftin se poate cumpăra in
depositul de lumini și săpun

Rudolf Henter

Sibiu, Strada Faurilor Nr. 7.

Pentru revănzători prețuri re-
duce in măsură insemnată. 256 4-4

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fier cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le expediază din depositul din Sibiu, sau franco din atelier la fiecare stațiune.

La cerere se trimite preț-curanturi.

Deposit bogat in **tase**, in **sîrme** și in **place de sobă**, in **instrumente de camin** și in **păstrător de instrumente de camin.**

Cărbuni de peatră și Coaks
50 chilogramme se aduc acasă in Sibiu.

Carol K. Jickeli
Sibiu.

241 6-

Gratuit!
Un portret
mărit

M. BRECKNER

Strada Cîsnădiei Nr. 11-13 251 5-

La
cumpărare
de 20 cor.

Articli de pontofărie.

Asortiment de tot nou!
Articlii de pantofărie de tot
soiul pentru băieți, dame și
domni. Cele mai bune și mai
durabile, ce se pot oferi pen-
tru un preț anumit.

Pentru
casă și
drumuri,
pentru
baluri și
nunte.

Cele
mai bune
măscos de
curățit pielea
se adă
întotdeauna.

Galoșii
Harburg
Viena

„Marca
Vulturul“
sunt
cei mai buni.

Pentru
domni c. 5.—
dame » 3.—
băieți » 2-20

De
cel mai
nou fason
și de
potriveala
cea mai
esclentă.

Articlii de moda pentru băieți și dame.

Asortiment bogat in loc!
Bluse, rochii, jupoane și co-
stume gata fason englezesc,
hăinuțe de băieți, vestminte,
chipiuri, căițe și șurțe, mă-
nuși de iarnă de toate soiurile.

Toate
feliurile
de articli
de ciorapi
și de
croșetat
in
execuția
cea mai
bună.
Product
propriu.

Novități
in
articli de
blănărie,
gulere,
manșoane,
coliere
și
boas de
pene.

Cravate
pentru
domni,
gulere
și
manșete.
Cămeși,
albe
și
colorate.

Articlii de sticlărie, porcelan și galanterie.

Service de sticlă și porcelan
in execuție simplă și foarte
fină. Vaze, garnituri-decora-
tive, dore, cești și nipuri. Bu-
sturi și statuete de porcelan
a bărbaților renumiți.

Port-
moneuri
și
portofele,
dore
pentru
bilete
de vizită,
țigări
și
țigarette.

Mare
esposiție
de cei
mai noi
articlii
de
jucării
pentru
Crăclun.

Articli
de
cadouri
pentru
ori-ce
ocasiie
in cel
mai mare
asor-
timent.

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul: CAROL ALBRECHT.

Strada Oanei.

285 7-52

Spectacol de primul rang.

Sibiu, Piața Hermann.

Mare muzeu istoric și mechanic

Figuri artistice in mărime naturală din
present și trecut, reprezentând persoanele
cele mai insemnate.

Prețul intrării 30 bani.

Deschis in fiecare zi dela 9 ore di-
mineața până la 9 ore seara.

Cu iluminatie strălucită.

Museul este foarte frumos aranjat.

Cu toată stima

Diracțiunea.

De o cercetare numeroasă se roagă

260 3-4

Carol Wultschner

Strada Cîsnădiei, nr. 27.

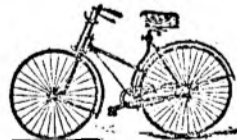
Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

Își recomandă depositul seu asortat cu mașini de cusut pentru
familii și industriași, fabricatul cel mai bun din țeară și din
esterne, cu prețurile cele mai ieftine.

Singura reprezentanță
a renumitelor mașini de cusut Gritsner.

Montare și emailare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de
cusut și biciclete. 49 23-26
Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete se
execută cu garanță in atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

Giuvaergiu și graveur
A. MORA WETZ

Strada Cisnădiei 14 SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de

**giuvaere, aur, argint
și argint de China.**

Cea mai renumită negustorie de aurării.

Atelier propriu pentru lucrări nou
și reparaturi. 237 7—

Serviciu real. Garanță conștiențioasă.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străintătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiențioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde 'i-se curăță sângele bolnav, nervii 'i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și lătrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz de la 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezii).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist:
Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 129 20—

Contra tusei, răgușelei și catar au efectul cel mai bun

Bomboanele-Pemete

ale lui

RÉTHY!

La cumpărare trebuie să fim atenți și să cerem lămurit bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără nici un folos.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai bomboane
Pemete de-ale lui Réthy. 228 5—12

Franzbranntweinul

lui

Brázay.

Adaus în măsură potrivită în apă de scaldă și la spălat, Franzbranntweinul lui Brázay are efect recreator și întăritor asupra corpului, anume la copii slăbuți. Cu deosebire are efect plăcut asupra pielii.

100 8—3

Paul Nendvich în Sibiu.

Sobe și cuptoare de fert
(Sparherde)

de toate prețurile
in executarea cea mai simplă și
cea mai bogată.

Liferare se face din 245 6—6

Sibiu și Alba-Iulia
sau la dorință

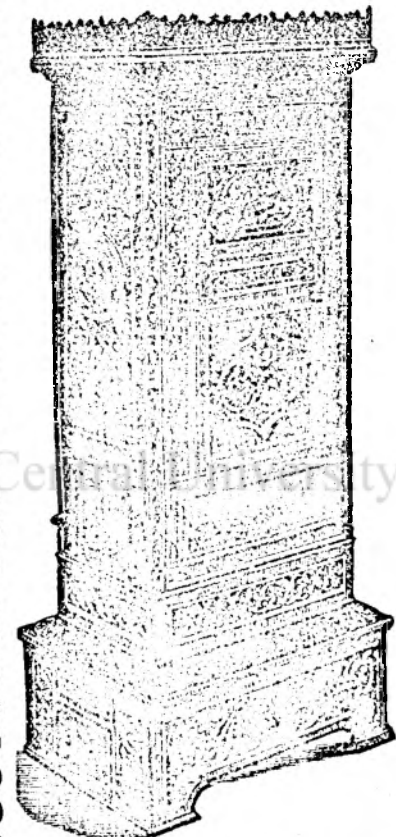
franco

la ori-care stațiune de cale ferată.

Liste de prețuri la cerere.

Paul Nendvich.

Deposit în Alba-Iulia.

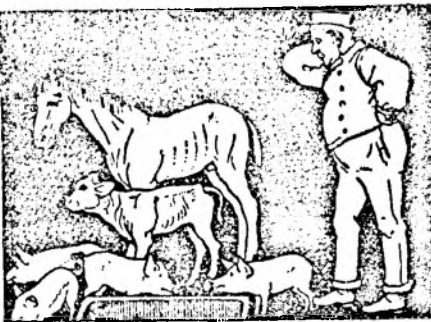
Economilor!

Salvați vitele voastre de muierea oaselor și de frângerea oaselor, cari în urma nutrețului din acest an, sărac în materii minerale, vor fi, după spusele veterinarilor, inevitabile și anume la primăvară, — prin un adaus constant din

calciu de nutreț Manhattan

un pericipat cam de 40% deplin disolvent pentru stomac. Câteva grame zilnic ca preservativ folosesc mai mult ca tot atâtea chgr. după isbucnirea acestei boale.

Spese puține, foloase de 1000 ori atâtea.

Fără calciu de nutreț Manhattan.

Probați numai! Calciul de nutreț Manhattan nu e ceva nou, ceva necunoscut; e cunoscut și probat deja de sute de mii. El e un mijloc brilliant pentru creșterea porcilor, vâtelor, mânzilor, mieilor și a altor animale tinere. Mulți voesc a nu mai fi fără de calciu de Manhattan Pentru-ce? Pentru-că ei vęd zilnic efectul miraculos. Pentru-că ei s'au convins, că nu există ceva mai bun. Resultatul e splendid.

Calciul de nutreț Manhattan de renume universal costă: 100 chgr. 50 cor.; 50 chgr. 26 cor.; 25 chgr. 14 cor.

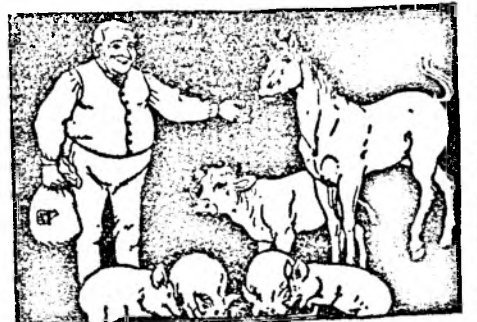
Ca probă trimitem 5 chgr. de calciu de nutreț de Manhattan pe postă franco, trimițând înainte 5 cor. sau cu rambursă; astfel poate face o încercare și cel mai mic econom.

259 1—2

Espedarea urmează direct dela întreprinderea

Manhattan

Budapesta VIII., strada Aggteleki 15/M.

Cu calciu de nutreț Manhattan.